

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Jana Šebková

Informační politika Francie : historie a současný stav

Diplomová práce

Praha 2006

Vedoucí diplomové práce:

Doc.PhDr. Rudolf Vlasák

Oponent diplomové práce:

PhDr. Eva Bratková

Datum obhajoby:

26. 5. 2006

Hodnocení:

velmi dobře (2)

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

pro Janu Šebkovou
obor Informační studia a knihovnictví

Název tématu: Informační politika Francie : historie a současný stav

Zásady pro vypracování:

Diplomová práce bude zaměřena jednak na chronologické zmapování historie, zejména však na analýzu současného stavu francouzské informační politiky se zmapováním trendů jejího budoucího vývoje. Časově zahrne období od 70. let 20.století (počátek vývoje současné informační politiky) do současnosti (přelom 20. a 21. století.).

Práce bude zpracována v následující struktuře:

1. Úvod
2. Hlavní etapy vývoje IP Francie
3. Současná IP francouzské vlády
4. Závěry

Rozsah grafických prací:

Rozsah průvodní zprávy: cca 70-80 s.

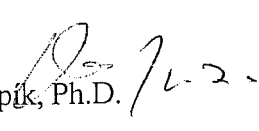
Seznam odborné literatury:

1. VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001.
2. Francie. Premier ministre. *Le site du Premier ministre : portail du Gouvernement français* [online]. [c2003] [cit. 2003-12-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.gouv.fr>>.
3. Centre National de la Recherche Scientifique. *Site web du CNRS* [online]. [c2003] [cit. 2003-12-8]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnrs.fr>>.
4. Institut de l'information scientifique et technique (Vandoeuvre-lès-Nancy, Meurthe-et-Moselle). *INIST-CNRS : accueil* [online]. [c2003] [cit. 2003-12-8]. Dostupný z WWW: <http://www.inist.fr/index_fr.php>.

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Rudolf Vlasák

Datum zadání diplomové práce: 9. 12. 2003

Termín odevzdání diplomové práce:

PhDr. Richard Papík, Ph.D.

.....
Vedoucí součásti – ředitel ÚISK FF UK

.....
Děkan FF UK

V Praze, dne

9. prosince 2003

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 10. dubna 2006

Jana Tebková

Identifikační záznam

ŠEBKOVÁ, Jana. *Informační politika Francie : historie a současný stav [French information policy : history and contemporary trends]*. Praha, 2006. 133 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2006. Vedoucí diplomové práce Doc. PhDr. Rudolf Vlasák.

Abstrakt

Tématem diplomové práce je zachycení hlavních etap vývoje francouzské informační politiky od 70. let 20. století do současnosti (počátek roku 2006). Cílem práce je chronologické zmapování její historie s důrazem na analýzu současného stavu na přelomu tisíciletí a nastínit trendů jejího budoucího vývoje.

Práce zachycuje hlavní kroky francouzské vlády v oblasti informační politiky. V 70. a 80. letech 20. století to byl především vznik a vývoj telematických služeb, prvních videotextových terminálů (Minitel) a vznik on-line dialogových informačních center ve Francii. V 90. letech 20. století byla pozornost koncentrována především na integraci internetu do francouzské společnosti a na první vládní projekty na podporu vzniku informační společnosti ve Francii.

Největší část práce je věnována analýze současných projektů francouzské vlády zaměřených zejména na podporu rozvoje informační společnosti, internetu, elektronické administrativy a elektronického podpisu.

V závěrečné kapitole jsou nastíněny hlavní trendy budoucího vývoje francouzské informační politiky.

Klíčová slova

informační politika, Francie, informační společnost, informační služby, informační systémy

OBSAH

OBSAH.....	6
Předmluva.....	8
1 Úvod.....	10
2 Definice pojmu informační politika.....	11
3 Východiska současné informační politiky.....	14
4 Informační politika v 70. a 80. letech 20.století.....	15
4.1 Vznik a vývoj telematických služeb ve Francii.....	16
4.2 Vybrané lokální telematické projekty.....	19
4.3 Vznik systému Télétel a videotexového terminálu Minitel.....	21
4.3.1 <i>Technické parametry Minitelu-typy terminálů</i>	23
4.3.2 <i>Cenová politika Minitelu</i>	26
4.3.3 <i>Služby dostupné prostřednictvím Minitelu</i>	28
4.3.4 <i>Právní opatření týkající se videotexových systémů ve Francii</i>	33
4.3.5 <i>Hlavní důvody úspěchu Minitelu</i>	34
4.3.6 <i>Statistické údaje o využívání Minitelu</i>	35
4.4 Příčiny úspěchu telematických služeb ve Francii.....	36
4.5 Vznik vědecko-informačních center ve Francii.....	38
4.6 Vznik on-line dialogových informačních systémů.....	39
5 Informační politika v 90. letech 20. století.....	42
5.1 Zpráva o superhighway.....	42
5.2 Minitel na počátku 90. let 20. století.....	43
5.3 Pronikání internetu do francouzské společnosti.....	46
5.4 Programy na podporu rozvoje informační společnosti ve Francii.....	49
5.4.1 <i>Program PAGSI</i>	49
5.4.2 <i>Programy PAMSI</i>	52
6 Současná podoba francouzské informační politiky.....	54
6.1 Projekt RESO 2007.....	54
6.2 Vládní projekt „Internet déclaré d'utilité à tout public“.....	59
6.2.1 <i>Pronikání internetu do francouzské společnosti</i>	59
6.2.2 <i>Projekt Net public (Informatique pour tout)</i>	64
6.3 Projekt Proxima – Mission Internet, École et Famille.....	65
6.4 Projekt MIPE (Micro ordinateur pour les étudiants).....	67
6.5 Organizace, spolky a fóra na podporu informační společnosti.....	69
6.5.1 <i>CISI</i>	69
6.5.2 <i>Fête de l'internet</i>	70
6.6 Projekt Hôpital 2007.....	71

6.7	Internet a handicapovaní.....	72
6.8	Boj se cyber kriminalitou.....	73
6.9	Legislativní opatření vydaná za účelem rozvoje internetu.....	76
7	Elektronická administrativa.....	77
7.1	Vznik a vývoj elektronické administrativy ve Francii.....	77
7.2	Vládní portály elektronické administrativy.....	79
7.3	Organizační struktura současné elektronické administrativy.....	81
7.4	Program ADELE.....	83
7.5	PSAE.....	84
7.5.1	<i>P2AE</i>	85
7.6	Služby elektronické administrativy dostupné na konci roku 2005 pro občany.....	87
7.7	Program INES.....	90
7.7.1	<i>Projekt CNIE (Carte National d'Identité Électronique)</i>	91
7.7.2	<i>Hodnocení projektu CNIE francouzskou veřejností</i>	92
7.7.3	<i>Situace ve vybraných evropských zemích</i>	93
7.7.4	<i>Projekt CVQ (Carte de Vie Quotidienne)</i>	93
7.8	Legislativní opatření spojená s elektronickou administrativou.....	95
7.9	Elektronický podpis.....	98
8	Dokumentalistická větev francouzské informační politiky..	101
8.1	Vědecko . výzkumné instituce.....	101
8.1.1	<i>CNRS (Centre National de la Recherche Scientifique)</i>	101
8.1.2	<i>INIST (Institut de l'Information Scientifique et technique)</i>	103
8.1.2.1	<i>Služby a produkty INIST</i>	103
8.1.2.2	<i>Databáze produkované INIST</i>	106
9	Knihovnická větev francouzské informační politiky.....	108
9.1	Bibliothèque Nationale de France.....	108
9.1.1	<i>Digitální knihovna GALLICA</i>	109
10	Vybrané digitální knihovny a informační systémy.....	111
10.1	<i>La Documentation française</i>	111
10.2	<i>Digitální knihovny disertačních prací</i>	112
11	Hlavní trendy budoucího vývoje francouzské informační politiky.....	114
12	Závěr.....	117
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	119
	Slovník použitých zkratk.....	128
	SEZNAM VYOBRAZENÍ A TABULEK.....	132
	Evidence výpůjček.....	133

Předmluva

Tématem diplomové práce je zachycení hlavních etap vývoje francouzské informační politiky od 70. let 20. století do současnosti. Současností je v práci míněn počátek roku 2006. Z důvodů odevzdání diplomové práce bylo její zpracování ukončeno k 1.4. 2006.

Práce je koncipována tak, aby podala komplexní přehled o historii a zejména analyzovala současný stav a budoucí vývojové trendy francouzské informační politiky. Téma francouzské informační politiky jsem zvolila, protože toto téma nebyla u nás doposud uceleně zpracováno a analyzováno. Dalším kritériem výběru byla aktuálnost a rozmanitost tématu (široká oblast působení francouzské informační politiky). Vzhledem k šíři tématu jsem diplomovou práci zpracovala v nadstandardním rozsahu 133 normo stran.

Cílem práce je chronologické zmapování historie francouzské informační politiky s důrazem na analýzu současného stavu na přelomu tisíciletí a nástin trendů jejího budoucího vývoje. Diplomová práce je bohatě členěna do kapitol a podkapitol, aby byla zajištěna její přehlednost a zejména snadná orientace v jednotlivých projektech. Vzhledem k faktu, že v českém prostředí existuje pouze minimum informačních zdrojů, čerpala jsem téměř výhradně z francouzských zdrojů a z literatury získané během studijního pobytu v Bruselu na Université Libre de Bruxelles v roce 2005.

Veškeré názvy francouzských státních institucí uvádím v originálním znění a současně pro lepší orientaci připojuji vlastní český pracovní překlad. Jedním ze specifik francouzské terminologie je fakt, že nepoužívá dnes velmi populární výraz e-government. Našla pro něj vlastní národní ekvivalent - administration électronique (e-administration). Proto jsem se rozhodla v práci používat český ekvivalent výrazu administration électronique - elektronická administrativa.

Veškerá data a informace jsem čerpala ze zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu literatury. Pro větší přehlednost jsem se rozhodla seznam literatury rozdělit na tištěné dokumenty, elektronické dokumenty a webovská sídla. Odkazy na zdroje doslovně citovaných pasáží jsou uváděny na stranách pod čarou.

Dokumenty jsou dále řazeny chronologicky. Práce obsahuje grafy a tabulky, u nichž uvádím zdroje. Veškeré citované zdroje v souladu s normami ISO 690 a ISO 690-2.

1 Úvod

Tato diplomová práce podává přehled o aktivitách francouzské vlády v oblasti informační politiky a o francouzském informačním prostředí. Hlavním těžištěm této práce je zmapování současného stavu a vývoje francouzské informační politiky od 70. let 20. století do současnosti. Důraz je kladen zejména na analýzu současného stavu informační politiky a nástin trendů jejího budoucího vývoje.

Francouzská informační politika má velice bohatou historii a byla vždy svým způsobem velmi specifická. Jednou z jejích hlavních charakteristik je silný vliv francouzské vlády, která určuje vývojové trendy informační politiky. Zároveň vždy zajišťovala její bohatou finanční podporu plynoucí ze státního rozpočtu (často i za cenu jeho deficitu). Prioritou francouzské vlády vždy byla snaha o maximální demokratizaci přístupu občanů k informačním zdrojům a technologiím. Dalším charakteristickým rysem, který podstatně ovlivňuje francouzskou informační politiku, je důsledné oddělování dvou na sobě nezávislých větví: dokumentalistické a knihovnické.

2 Definice pojmu informační politika

Informační politika je velice širokým pojmem. Jednoznačně jej definovat není snadné. Jeho první definice začaly vznikat až dlouho po jeho vzniku na přelomu 80. a 90. let. Další definice stále vznikají a budou vznikat v souvislosti s tím, jak se bude rozvíjet informační sektor.

Základy současného pojetí informační politiky se začaly formovat na přelomu 50. a 60. let 20.století. Jedna z prvních pochází od amerického autora **Petera Henrona**, který charakterizoval informační politiku v roce 1989 jako činnost založenou na souboru vzájemně provázaných zákonů a předpisů pro zvládnání procesů přenosu informací v zemi a ovlivňující vlastní politický, ekonomický, sociální a technický rozvoj. Pomáhá tak nalézt východiska k posuzování různých vládních aktů vyvolaných rozhodovacími procesy.¹

Informační politiku jako disciplínu (nikoliv vědeckou v pravém slova smyslu) označil v roce 1998 **Forest W. Horton**. Rozdělil ji na základní (basic) a na sektorově orientovanou (sector specific). Základní informační politika obsahuje oficiální vládní stanoviska (způsob správy informačních fondů – materiální a právní ochrana, maximální míra zpřístupnění fondů, jejich archivace). Sektorově specifická informační politika se zabývá optimalizací situace v informačních systémech a službách, orientovaných podle jednotlivých odvětví národního hospodářství (průmysl, obchod, životní prostředí apod.).²

Na konci devadesátých let převládl v definicích informační politiky aspekt informatizace společnosti – konkrétně její vstup do informačního věku, symbolizovaný především internetem.

---

^{1 2} VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001. s.70

Jednou z nejvíce citovaných definicí se stala definice **Iana Rowlandse**. Ten definuje moderní informační politiku jako soubor zákonů a dalších právních regulativ, představujících politiku podpory a odstraňování zábran ve svobodné tvorbě, využívání, ukládání a šíření informací.

Za základní úlohu informační politiky pokládá Rowlands vytvoření právního a institucionálního rámce, ve kterém se uskutečňuje formální informační výměna. Informační politika má být dynamická a snažit se o snižování nejistot v oblasti společenské výměny informací.¹

Přes veškeré snahy definovat jednoznačně informační politiku, zůstává tento pojem i nadále velice široký a nejednoznačně definovatelný. Informační politika zasahuje a směřuje do řady různých oborů lidské činnosti a tomuto faktu také odpovídají kroky francouzské vlády. Ve Francii byl důraz vždy kladen na maximální demokratizaci přístupu občanů k informacím (i za cenu deficitu státního rozpočtu).

Informační politika směřuje své aktivity do následujících oblastí:

1. Sociálně-kulturní oblast, která zahrnuje otázku demokratického přístupu občana k informacím.
2. Ochrana osobních údajů (zamezení nepovolaných osob v přístupu k osobním údajům fyzických osob).
3. Ochrana duševního vlastnictví (zajištění ochrany duševního vlastnictví zákonnou úpravou).
4. Vztahy mezi soukromým a veřejným sektorem (zejména hledisko otevřenosti informačních zdrojů vytvářenými státní a místní správou).

---

¹ VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001. s. 70-71.

5. Ekonomické a obchodní cíle, kde jsou stanovena obecná kritéria hospodářského chování provozovatel informačních systémů a služeb (co zdarma a co za peníze).
6. Politika subvencování informačních institucí a knihoven (poskytovatelé veřejných informačních služeb), včetně tzv. knihovnických zákonů
7. Technická a technologická úroveň informační infrastruktury provozované státní či regionální správou
8. Výchova a vzdělávání informačních pracovníků

V oblasti informační politiky jde také o sledování a formování vztahů a to zejména mezi státem a občanem (míra svobody přístupu občana k informacím x ochrana osobních údajů), vztah mezi státní a místní správou (maximální míra vzájemné informovanosti, zefektivnění informačních toků), vztah soukromého a veřejného sektoru (poskytování, získávání informací). Pojem informační politika se dynamicky vyvíjí a podléhá změnám ve společnosti (politickým i ekonomickým). V průběhu dalších let budou zcela jistě vznikat další a další definice.

Na přelomu tisíciletí se do informatizace společnosti vložily také informační instituce, které se starají o globální ekonomickou prosperitu. Zejména se jednalo o Světovou banku, která se na konci 90. let začala angažovat v podpoře informatizace zejména rozvojových zemí (aktivní tvorba transparentního informačního prostředí, rozvoj telekomunikací, zpřístupňování informačních institucí).¹

---

¹ VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001. s.71.

3 Východiska současné informační politiky

Současná francouzská informační politika vychází ze své bohaté tradice. Její počátky sahají až do roku 1895, kdy vznikl v Belgii **FID** (Fédération International de la Documentation - Mezinárodní bibliografický ústav). Dokumentalistika tak měla dobré podmínky, díky jazykové spřízněnosti s Belgií, pro svůj rychlý start a následný další rozvoj.

Počátky francouzské informační politiky

- 1895 - vznik **FID** (Fédération International de la Documentation)
- 1905 - **Bureau bibliographique de France** (bibliografické ústředí) - vydání první francouzské verze MDT
- 1931 - **Union Française des Organismes de Documentation** (Unie francouzských dokumentačních pracovišť)
- 1934 – **Centre de Documentation d'Institut Scientifique de Recherches Economiques et Sociales** – první francouzské informační ústředí
- 1944 – **Association d'Information Documentaire** – asociace pro informační činnost (nejen dokumentace), předchůdce dnešní francouzské celonárodní asociace **ADBS** (**Association des professionnelles de l'information et de la documentation**) sdružující pracovníky a instituce působící v síti informačních a dokumentačních služeb

4 Informační politika v 70. a 80. letech 20.století

O moderní informační politice hovoříme od 70. let 20. století. Zhruba v první polovině 70. let 20. století se započalo s budováním celostátní datové sítě, která byla bohatě podporována vysokými vládními dotacemi. Ve stejné době (roku 1972) byl zveřejněn francouzský národní program informatizace společnosti, který veřejnosti představoval první laboratorní prototypy systémů **Télétel** resp. **Minitel**, o pár let později (v roce 1975) byly zahájeny služby veřejné datové sítě **Transpac**.

Dalším velkým krokem francouzské vlády byla „Zpráva pro francouzského prezidenta o informační společnosti a jeho důsledcích pro Francii“ z roku 1978. Vypracovalo ji Ústředí pro vědu a technický výzkum CNRS (Centre Nationale de la Recherche Scientifique et Technique). Zpráva se setkala se značným ohlasem a byla následována intenzivní státní podporou ve výstavbě telekomunikací a informatizace národního hospodářství. Tehdejší francouzský prezident Valéry Giscard d'Estaing byl velmi nakloněn informatizačním směrům ve vývoji země.

V 70. letech se informační politika rozčlenila do dvou větví - knihovnické a dokumentalistické (spojené se státní vědeckou informační politikou). S tím je také spjat sektor veřejných vědecko-dokumentačních služeb a institucí a služeb, které je provozují. Francouzské ministerstvo pro vzdělání, výzkum a technologie od 70. let až doposud řídí a financuje velký počet vědeckovýzkumných, vzdělávacích a informačních institucí (**ESPIT – Etablissements publics à caractère scientifique et technique**). V čele soustavy institucí stojí vědecké řídicí centrum CNRS, které koordinuje 84 univerzit, 14 výzkumných ústavů a 4 pedagogické vysoké školy.

4.1 Vznik a vývoj telematických služeb ve Francii

Výraz **telematika** (télématique) vznikl spojením dvou slov, telekomunikace a informatika. Poprvé ho roku 1977 použili ve zprávě o informační společnosti Simon Nero a Alain Mince.¹ Byla tak zahájena nová kapitola v bohatých dějinách francouzské informační politiky. Podmínky ke vzniku telematických služeb ve Francii dal program "*Téléphone pour tous*" (Telefon pro všechny), který byl spuštěn 22.4. 1975. Během následujících 7 let bylo zavedeno na 14 milionů telefonních linek (v roce 1986 toto číslo vzrostlo až na 24 milionů). Ministerská rada rozhodla o prioritě celého projektu a podpořila jej 100 miliardami francouzských franků.

Vznik prvních videotexových terminálů

První videotexový terminál složený z jednoduchého terminálu, telefonu, primitivního počítače s obrazovkou a klávesnice s dvanácti základními klávesami, byl spuštěn na přelomu roku 1973 a 1974. Tento první model terminálu dostal název **TIC-TAC** (Terminal intégré comportant téléviseur et appel au clavier – Integrovaný terminál obsahující televizor a ovládací klávesnici) a umožňoval pouze prohlížení telefonních seznamů. Další vývoj terminálu TIC-TAC byl však zastaven z finančních důvodů, jelikož se jednalo pouze o rozšíření funkcí telefonu a nikoliv o novou službu, proto byla jeho podpora zastavena.

V roce 1974 bylo definitivně rozhodnuto o spuštění dvou nezávislých projektů: projekt **DIDON** (Diffusion des données sur un réseau de télévision) - tato norma umožňovala přenos dat pouze prostřednictvím televizního kanálu a projektu **ANTIOPE**, který zahrnoval stejnojmennou normu pro přenos dat prostřednictvím libovolné sítě.

---

¹ NORA, Simon; MINC, Alain. *L'informatisation de la société*. Paris: La documentation française, 1978. 206 s. ISBN 2-11-000165-1.

C.C.I.T.T (Comité consultatif international télégraphique et téléphonique - Mezinárodní poradní orgán pro telekomunikační obory) v Montréalu v roce 1980 rozhodl o standardním používání 3 norem pro videotextové služby: francouzský **ANTIOPE**, britský **PRESTEL** a kanadský **TELIDON**. Videotextová služba s terminálem **ANTIOPE** z dílny C.C.E.T.T. byla použita během Olympijských her v Moskvě v roce 1976, jelikož to byl jediný terminál umožňující komunikaci v angličtině, ruštině i francouzštině. Představení v Moskvě bylo úspěšné a velká „francouzská premiéra“ v zahraničí mohla začít.

V roce 1978 představilo vedení **DGT** (Direction général des télécommunications) svou koncepci velkého projektu, který zahájil informatizaci společnosti. Plán probíhal ve dvou etapách. 1. etapa byla zahájena již v roce 1975 pod názvem „*téléphone pour tous*“ (telefon pro všechny), ve 2. etapě došlo ke spuštění satelitu Télécom 1, který zajišťoval satelitní přenos dat, k zavádění telematických služeb. Dostal pracovní název „*terminal annuaire électronique*“ (terminál s elektronickým telefonním seznamem). Publikování telefonního seznamu pouze elektronickým způsobem přineslo hned několik výhod, zejména úsporu papíru, kterého se v roce 1979 na telefonní seznamy spotřebovalo 20 tisíc tun. Náklady na jeden telefonní seznam, distribuovaný jedenkrát ročně, byly 100 franků, zatímco náklady na terminál, který lze využívat i k vyhledávání jiných informací je 5 let a cena je 500 franků. Pomohl také vyřešit problém se zastaráváním informací. Než se informace dostala k uživatelům uplynulo 18 měsíců.

Prvních 4000 terminálů bylo vyrobeno v Jižní Korei v roce 1981 (projekt nabral jisté zpoždění kvůli politickým změnám v Koreii). 15.7.1980 byly poprvé experimentálně spuštěny první terminály s elektronickými telefonními seznamy v městečku Saint Malo.

Gérard Théry (tehdejší prezident DGT) rozhodl o vybavení terminálu – dekodér, obrazovka, vlastní terminál s alfabetskou klávesnicí. Číselná klávesnice byla u tohoto terminálu striktně zamítnuta (číselnou klávesnicí disponoval britský systém PRESTEL), protože uživatelé by byly nuceni pro jednotlivé služby používat číselné kódy, což by ztěžovalo jeho masové šíření a využívání, proto byla zvolena alfabetská klávesnice. První test elektronických telefonních seznamů proběhl v Saint Malo v červenci 1980. Na rozdíl od experimentů ve Vélize bylo rozhodnuto o zpřístupňování elektronických telefonních seznamů na autonomních terminálech s obrazovkou. Problémy nastaly s pořádáním 250 tisíc zpřístupňovaných údajů, s architekturou celého systému a s rychlostí jeho odezvy.

S narůstající popularitou telematických služeb vzrůstaly obavy ze strany klasických médií, zejména tisku, který se obával ztráty svého výsadního postavení. Syndicat de la presse quotidienne (Syndikát francouzských novinářů) svým nátlakem přiměl parlament v říjnu 1980 k vydání rozhodnutí, které stanovilo pravidla pro provoz telematických služeb ve Francii.

Experimenty s videotexovými službami nemají trvat déle než půl roku a nesmí se jich účastnit více jak 2500 osob a odehrávat se bez základních právních úprav. Veškeré aktivity musí být konzultovány s CNIL - Commission nationale de l'informatique et des libertés (Národní komise pro informatiku a ochranu svobody). Jako zvláštní vládní orgán byla ustavena skupina Presse et télématique (Tisk a telematika). Žádné rozhodnutí týkající se telematických služeb nesmělo být přijato bez plného vědomí parlamentu. Tato základní ustanovení měla napomoci vymezit pole působnosti telematických služeb ve Francii.

4.2 Vybrané lokální telematické projekty

Projekt CLAIRE

Projekt vznikl v Grenoblu a jeho zakladatelem se stal roku 1977 Daniel Populus. V roce 1980 s ním začal spolupracovat Hubert Dubedout. Hlavním cílem projektu byla telematizace komunálních informací regionu Grenoble. Systém byl spuštěn na 25 terminálech umístěných převážně v orgánech státní správy, obsahoval 12 tisíc stran informací a náklady na jeho vybudování dosáhly 3 miliony franků. Systém byl však krátce po svém spuštění novým starostou zastaven (pravici vystřídala na počátku 80.let levice).

Projekt TÉLÉTEM

Télétem se stal dalším projektem zahájeným po experimentech ve Vélize v únoru 1982 a obsahoval 5000 stran informací. Oproti systému v Grenoblu, který nebyl volně přístupný, tvůrci systému Télétel v Nantes, zvolili volný přístup. Terminály byly umístěny na veřejně přístupných místech (30 terminálů bylo umístěno na poštách, radnicích nádražích atd.), kde si mohl každý práci s terminálem vyzkoušet, aniž by uživatelé byli k jeho užívání nuceni, o tom napovídá i slogan „*Un service public au service du public*“ – Veřejný servis k veřejnému použití. Co však systému chybělo, to bylo uživatelsky přívětivé rozhraní, ale i přesto, byl více využíván než systém CLAIRE.

Projekt GRETEL

Projekt GRETEL vznikl v alsaském Strasbourgu a jeho zakladatelem se stal Michel Landaret. Systém si nekladal za cíl pouze zpřístupnit veřejnosti praktické informace, ale chtěl uživatelům, ztraceným ve světě telematiky, pomoci a naučit je službu používat. Nestačí pouze vytvořit nový systém, ale je třeba naučit uživatele s ním pracovat. Poprvé tak byl zohledněn při tvorbě systému uživatel.

System se zaměřoval na zpřístupňování nových informací v podobě novin „*Dernière nouvelles d'Alsace*“ a také na interaktivní komunikaci uživatelů v **reálném čase**. Zaslání zpráv umožňoval již systém ve Vélize, ovšem ten neumožňoval komunikaci v reálném čase. Ta byla možná až se vznikem systému GRETEL. Služba se stala záhy velice populární, protože umožňovala zcela novou věc, komunikaci (i anonymní) uživatelů v reálném čase a bez cenzury. V roce 1982 tak spolu mohlo najednou v reálném čase komunikovat až 36 osob (vždy po dvou). Důkaz o popularitě služby je např. rekordní nepřetržitá komunikace 2 uživatelů po dobu 72 hodin, 630-ti stránkový dopis, 200 hodin připojení jednoho uživatele za měsíc atd. V roce 1983 provedli odborníci z univerzity ve Strasbourgu sociologický průzkum. Ukázalo se, že 75% uživatelů GRETELU jsou muži (ze 40%-ti svobodní a ze 79% ve věku mezi 15 a 40 lety). 70% uživatelů připojených ke GRETELU využívá službu **messagerie – dialogue** (komunikace v reálném čase), 70% uživatelů používá nejrůznější pseudonymy a 40% jich preferuje toto nové médium před televizí a klasickými médii. Až do roku 1984 byl GRETEL jedinou službou umožňující komunikaci v reálném čase dosažitelnou přes Minitel. GRETEL se tak stal významným hnacím motorem telematických služeb ve Francii.

4.3 Vznik systému Télétel a videotextového terminálu Minitel

V roce 1981 střídá pravicově orientovanou vládu levicově orientovaná a videotextovým službám ve Francii se dostává masivní podpory. V témže roce vláda zahájila plán na rozvoj telematiky ve Francii. Vedením bylo pověřeno Direction générale des Télécommunications (DGT). To ustanovilo dvě pracoviště, která se touto problematikou začala experimentálně zabývat. Pracoviště ve **Vélize** (vývoj systému Télétel 3v) a v **Ille-et-Vilanie**. Télétel ve Vélize byl oficiálně spuštěn 9.7. 1981. Systém TÉLÉTEL je výsledkem dlouhodobého vývoje a výzkumu v oblasti telekomunikací (bohatě podporovaného francouzskou vládou ze státního rozpočtu) a může takřkajíc sloužit jako vzor experimentálního přístupu k vývoji nového telekomunikačního systému.

Télétel 3v

Télétel 3v je první laboratorní prototyp systému Télétel. Jeho provoz byl experimentálně zahájen ve **Vélize**, kde bylo experimentálně rozmístěno do firem a domácností 2500 terminálů. Tento experiment trval 18 měsíců (červenec 1981- prosinec 1982).

Po ukončení experimentů a oficiálním spuštění elektronických telefonních seznamů došlo na konci roku 1983 k bezplatnému zavádění terminálů Minitelu do domácností a firem. V lednu 1984 bylo dostupné přes Minitel již 145 různých služeb (o dva roky později to bylo již 2071 služeb a v době největšího rozvoje cca 5000 služeb).¹

---

¹ MARCHAND, Marie. *Minitel*. Paris: Larousse, 1987.s.64. La grande aventure du... ISBN 2-03-518237-9.

Výzkum v Ile-et-Vilanie

Výzkum v Ile-et-Vilanie navazoval na první etapu prováděnou ve Vélize. Tato druhá fáze byla oficiálně zahájena v únoru 1983 a byla zaměřena spíše funkčně na systém jako celek. Jednalo se o vytvoření jednoduchého terminálu Minitel a převedení papírových telefonních seznamů do elektronické podoby. Začalo se s distribucí terminálů do domácností. Distribuované terminály systému télérel byly pojmenovány **Minitel**.

Experimentální období skončilo v roce 1982. O rok později, 4.2. 1983, došlo ke slavnostnímu spuštění služby v Rennes. Zanedlouho poté začalo její rychlé šíření do oblasti Vélize, Ile-et-Vallaine, Île-de-France a Picardie. V roce 1984 byla služba dostupná ve velké části Normandie, Alsaska, v Provence a na Azurovém pobřeží. Do konce roku 1987 se služba rozšířila do všech francouzských regionů. Velkého úspěchu francouzských telematických služeb si povšiml americký tisk, který publikoval mnoho článků o tzv. *success story* ve Francii.

4.3.1 Technické parametry Minitelu – typy terminálů

Minitel je 25 řádkový terminál s počtem 40-ti znaků na řádek. Text bylo možné editovat 8 jednoduchými funkcemi (poslat, opravit, vrátit, vymazat, uložit, nápověda, zopakovat, shrnout). Typů terminálu Minitel je celá řada. Zmíním zde jen některé základní a nejvíce používané typy.

Le Minitel 1

Tento model Minitelu je určen převážně pro domácnosti, jedná se o základní lehce ovladatelný model pouze se základními funkcemi, černobílou obrazovkou a jednoduchou klávesnicí.

Le Minitel 1B

Tento model byl vyráběn od roku 1986 a umožňoval přístup do databází prostřednictvím ASCII kódu. Na obrazovce bylo možné zobrazovat 40-80 sloupců textu. Ovládání bylo taktéž velmi jednoduché a uživatelsky přívětivé.

Le Minitel 1 Couleur

Jednalo se o barevné provedení Minitelu 1 s 8 základními barvami (červená, zelená, modrá, fialová, magenta, žlutá, bílá, černá).

Le Minitel 1 Dialogue

Tento terminál byl speciálně upraven pro hluchoněmé. Byla v něm speciálně nainstalována funkce Dialog. Zpráva byla připravena na lokálním terminálu a automaticky předána všem vybraným terminálům vybaveným touto funkcí.

Le Minitel 10

Tento terminál v sobě kombinoval funkce (v předchozích modelech od sebe vzájemně oddělených) terminálu Minitel a telefonní stanice.

To s sebou přinášelo řadu výhod: možnost realizace telefonního hovoru, aniž by byl uživatel nucen zvednout telefonní sluchátko, elektronický adresář čítající v tomto modelu místo pro 20 telefonních čísel, hlasitý odposlech, automatické vytáčení telefonního čísla z adresáře.

Le Minitel 10 bistandard

Tento terminál již pracoval na základě dvou norem (norma Télétel a ASCII). Telefonní seznam byl rozšířen na 51 čísel. Bylo možné již také ukládat a poté automaticky vytáčet kódy pro telematický servis a zaveden byl také telefonní a telematický záznamník.

Le Minitel 12

Uveden na trh byl v roce 1989. Jednalo se o vylepšenou verzi terminálu Minitel 10 bistandard. Kapacita seznamu adres byla 51 čísel, vybaven byl mikroprocesorem, určen byl zejména profesionálním uživatelům a firmám, většina funkcí byla automaticky nastavitelná (záznamník telematických zpráv s možností jejich editace, multifunkční telefon s možností hlasitého odposlechu, vytáčení bez zvednutí sluchátka, automatické obnovení vytáčeného čísla).

Terminál Minitel prošel v 80. letech obrovským vývojem. Ukázala se jeho vysoká praktická použitelnost a obliba mezi uživateli. Za vše hovoří 5 milionů instalovaných terminálů Minitelu v domácnostech a firmách v roce 1989.

Minitel se skládal ze sedmi základních obvodů:

1. Spojovací obvody (obvody pro připojení). Jedná se o kabely, adaptéry, které umožňují k terminálu Minitel připojit tiskárnu či mikropočítač.
2. Tisk – tento obvod dovoluje vytisknout na termocitlivý papír informace z obrazovky
3. Ukládání informací z obrazovky na kazety, diskety etc.
4. Komunikační obvod, který slouží k realizaci telematické komunikace (automatické vytáčení, odpovědi etc.)
5. Audiovizuální obvod, který umožňuje přehrávat na televizním přijímači či zpětném projektoru audiovizuální nahrávky.
6. Obvod umožňující použití přídatných zařízení (optická tužka, paměťová karta etc.)
7. Telematický přenos dat prostřednictvím mikropočítače. Tento obvod umožňuje zcela bezproblémové spojení mikropočítače a terminálu minitel.

Paměťová karta

Prostřednictvím této karty byl uživatelům zajištěn pouze autorizovaný přístup k určitým terminálům Minitelu (široká možnost použití v bankovníctví – finanční transakce etc.), šifrovaný přenos dat (zvýšení bezpečnosti).

K terminálu Minitelu je rovněž možné připojit paměťovou kartu s jednoduchým mikroobvodem a mikroprocesorem. Její formát lze přirovnat k dnešní platební kartě. Karta je vybavena mikroprocesorem, takže její používání je zcela bezpečné. Funguje na principu PIN kódu. Zavedením této karty byly funkce terminálu Minitel rozšířeny o možnost přenosu důvěrných informací prostřednictvím Minitelu. Terminál Minitel představuje můstek mezi videotextovými systémy a mikroinformatikou ve Francii. Byl tak zajištěn poměrně plynulý přechod.

4.3.2 Cenová politika Minitelu

Terminál Minitel 1 byl uživatelům s telefonní linkou k dispozici zdarma (za pronájem vyšších typů Minitelu bylo nutné platit). Měl nahradit papírové telefonní seznamy. Od 1.3. 1986 bylo však nutné za jeho instalaci a pronájem platit 85 franků měsíčně. Prohlížení telefonních seznamů bylo zdarma po dobu prvních 3 minut. Za každé další dvě minuty bylo nutné zaplatit poplatek za připojení k serveru. Služba jako taková zpoplatněna nebyla.

Nejčastějším typem připojení ke vzdálenému serveru, byla telefonní síť. Ovšem pokud chtěl uživatel využívat rychlejší **datové sítě Transpac** - přenos dat cca 2400 bitů/s - 48 000 bitů/s, musel zaplatit vyšší měsíční poplatky pohybující se v rozmezí od 1140 do 7200 franků.

Pro účtování byla zřízena instituce **FASTEL** (Facturation des Services Télétel). Pro drobné uživatele, především neprofesionály, kteří Minitel užívali spíše doma, byla určena tzv. paměťová karta. Ta umožňovala platit za servis elektronickou cestou (také za poskytnuté služby - např. vstupenky do divadla, kina apod.). Jednalo se o tzv. elektronickou peněženku. Uživatelé mohla sloužit také jako abonentka pro přístup k jednotlivým placeným službám.

Průlom ve fakturaci telematických služeb znamenala služba **kiosque**, která umožnila platit za služby naprosto anonymně. Většina uživatelů platila za služby společně s telefonními hovory. Odpadaly tak problémy s fakturací služeb. Zavést službu kiosque umožňovala datová síť Transpac díky níž vzdálenost od serveru nikterak neovlivňovala cenu za poskytované služby. Mohly tak vznikat také první veřejné kiosky s videotexovými službami. Jednoduchý tarifní systém, který se odlišoval pomocí vytáčených čísel.

Číslo **3614** + název služby u služeb dostupných prostřednictvím tohoto čísla, platil uživatel pouze za připojení, **3615** + název služby, služba s přidanou hodnotou, kde se platil tarif 58.40 franků/1h, **3613** + název služby, za tuto službu platí ten, kdo ji nabízí (většinou společnost nabízející určitý produkt), uživatel platí pouze za připojení, **3617** + název služby a **3616** + název služby (zde byl hodinový tarif 75.10 a 131.4 franků za hodinu). Na konci roku 1985 (tedy rok po jejím uvedení) byla služba kiosque dostupná po celé Francii. Vznikla také veřejná místa, kde se Francouzi mohli připojit k Minitelu tzv. **PAVI** (Point d'Acces Videotex et Kiosque).

Datová síť Transpac

Díky vzniku datové sítě **Transpac**, bylo zavedeno účtování podle množství využívaných služeb, nezávisle na vzdálenosti od serveru. Díky ní mohlo být zavedeno jednoduché účtování prostřednictvím služby kiosque.

Tato datová síť vznikla v roce 1978 a byla založena na principu přenosu paketů. Stala se první veřejnou sítí tohoto typu na světě. Informace jsou rozděleny na jednotlivé kratší úseky, které jsou postupně odesílány cílové skupině uživatelů. Na základě mezinárodně platného protokolu X.25, o jehož kvalitách svědčily také statistické údaje (1 chyba na 10 miliard přenášených znaků, za 1 měsíc jich přes síť prošlo 50 miliard).

Zavedení tohoto jednoduchého a přehledného způsobu fakturace v roce 1985 znamenalo, zejména během prvního půl roku, obrovský vzrůst zájmu o tyto služby (čtyřnásobný počet dotazů na telefonní čísla), vliv na to mělo také spuštění první telematické nákupní galerie **Pluriel** a také zřízení velmi populární messengerie **Aline**.

Politika postupné komercializace Minitelu

Vycházela z jednoduchého principu. Po bezplatném zavedení terminálu do domácností a do firem byla bezplatně zavedena možnost využívání pouze telefonních seznamů (jejich plné zpřístupnění bylo spuštěno na konci roku 1987). Bezplatně byly přes terminál Minitelu dostupné pouze informace z telefonních seznamů. Další přídatné funkce, které byly postupně zaváděny, byly již zpoplatněny. France Telecom realizoval v prvních 4 letech etapy zavádění masivní kampaň na jeho podporu (PR, marketing). Ta se zaměřovala zejména na uživatele ve věku od 20 do 40 let, kteří žili zejména ve městech. V roce 1988 dosáhl Minitel svého vrcholu.

4.3.3 Služby dostupné prostřednictvím Minitelu

Další důvody nebývalého úspěchu služby spočívaly v jeho bohaté nabídce služeb, na tehdejší dobu značně exkluzivních:

Aktuality - tiskové zprávy (národní, regionální charakter) přístupné 24 hodin denně. Telematické služby umožnily na tehdejší dobu rychlý přenos dat a možnost pomocí zpráv komunikovat v reálném čase.

Burzovní zpravodajství a finance - o tento druh služeb mají Francouzi velký zájem. Zejména po krachu burzy v roce 1987, kterému předcházela privatizace pařížské burzy. Od této doby je burzovní zpravodajství v centru pozornosti velké části Francouzů.

Uživatelům byly nabídnuty **tři typy zpravodajství**:

1. Kurzy jednotlivých akcií, měn
2. Interaktivní hry (hry a různé výukové programy týkající se dění na burze a finanční oblasti)
3. Rady a doporučení z oblasti financí.

Informace pro každý den - počasí, administrativní informace, nařízení, vyhlášky - mezi tyto informace patří také vydávání Journal Officiel, který obsahuje texty administrativní povahy, spotřebitelské testy etc.). Pro většinu občanů velmi dobrý právní rádce **S.O.S juridique**, který měli občané k dispozici v systému CRAC.

Bydlení- nabídky nemovitostí, koupě, pronájmy, seznam realitních agentur. Prohledávání inzerátů bylo možné na základě jednoduchých formulářů.

Zdraví - v této kategorii poskytuje Minitel užitečné informace týkající se zdravotních pojišťoven, úrovně zdravotní péče, informace o léčivech, nemocnicích, nejbližších lékárnách, kontaktů na lékaře, nemocnice.

Automobilismus - v této kategorii mohou Francouzi nalézt cenné rady z oblasti automobilového sportu, ale rovněž také praktické rady týkající se servisu, údržby, pojištění. Automobilové společnosti zde často inzerují informace o nových automobilových modelech. Některé firmy dokonce zavedly nabídku koupě automobilu přes Minitel.

Kultura a volný čas - tato kategorie se také stala mezi Francouzi značně populární. Nabízí totiž kulturní programy divadel, kin s možností rezervace přes Minitel. Další zajímavou součástí této kategorie je rovněž možnost prohlížení encyklopedií z oblasti umění, kultury a historie. Francouzi se tu mohou dozvědět zajímavosti z oblasti historie, zeměpisu... Příkladem je zavedení služby **Système V.**, která poskytovala přehledný kulturní servis. **CRAC** byl systém, který informoval o Paříži (obchodní a kulturní průvodce), **Elletel** (specializovaný systém pro ženy), **Téléprix** (systém zahrnující srovnání cen, rozdělený tematicky), samozřejmě se časem objevily také erotické služby – **SEXTEL**.

Také většina velkých francouzských rádií se prezentovala prostřednictvím Minitelu (Radio France, Stereo, Radio Musique atd.). V říjnu 1984 uvedla jako první televize TF 1 na Minitelu aktuální zpravodajství, později se přidala také FR 3 (stačilo zadat pouze adresu 3615+ Thalassa nebo TF 1 nebo FR 3). Thalassa byl telematický magazín s aktualitami. Veškerá média (tisk, rádia, televize) se snažila prezentovat prostřednictvím Minitelu. Na jaře roku 1987 začal Canal Plus své audiovizuální vysílání přes Minitel (odehrála se tak velká světová premiéra). Byl zde však jeden problém, k žádnému serveru nemohlo být naráz připojeno více jak 2000 klientů. V září 1986 vstoupil na pole telematických služeb také časopis *Le Monde*. Telematická verze časopisu obsahovala 11 rubrik a také diskusní skupinu.

Cestování, turismus a doprava - tato kategorie bez pochyby nabízí nejširší spektrum informací. Je také nejvíce navštěvována svými uživateli. Ti se mohou velice jednoduše dozvědět o nabídkách zájezdů cestovních kanceláří, o vízové povinnosti pro některé státy, rady z oblasti cestování etc. Dokonce si Francouzi mohli přes Minitel pronajmout auto. V roce 1986 byla například spuštěna služba **S.O.S.-24-24** a **S.O.S – Voyage**, která poskytovala užitečné rady a informace na cesty, **Skitel** – pro milovníky zimních sportů.

Vzdělávání - také toto odvětví bylo na Minitelu dobře zastoupeno. Přes Minitel se šlo celkem jednoduše zapisovat do jednotlivých kurzů, získávat informace o vzdělávacích kurzech, univerzitách a středních školách. Vznikla zde také první jednoduchá obdoba e-learningu, kdy během jednotlivých kurzů student aktivně přes Minitel komunikoval s pedagogem. Ten aktivně zodpovídal jeho dotazy. Příkladem je služba **S.O.S.-Devoirs**, která vznikla v roce 1986, mezi 17. a 19. hodinou mohli žáci dělat úkoly za pomoci profesora, který jim pomáhal přes terminál Minitel s přípravou do školy. Služba byla studenty oblíbená.

Interaktivní hry - byly oblíbeny zejména mezi uživateli do 20 let. Byly značně oblíbeny, i když vyžadovaly moderní terminál typu Kiosk 3615 a měsíční paušály byly poměrně vysoké (grafiku a barvy nelze srovnávat s úrovní dnešních monitorů). Bylo možno také využívat službu **Funitel**, prostřednictvím níž bylo možné hrát Loto national.

Messagerie- asi nejpopulárnější službou se stala možnost odesílání krátkých zpráv prostřednictvím Minitelu. Vznikaly také první zájmové skupiny. Komunikovat bylo možné v reálném čase. Každý uživatel disponoval vlastní schránkou s přístupovým heslem. K nejpopulárnějším patřily např. **GRETEL, Jane, Aline**.

Pro lékaře to byla služba **S.M.** (Service Medicaux), která byla financována farmaceutickými společnostmi. Diskusní skupiny zakládaly také noviny a časopisy (příspěvek se zobrazil všem, ale odpověď pouze původci příspěvku např. **Dépêche du Midi**). V rámci služby **Libé** je možné kontaktovat 15 rádií. Většina deníků měla v rámci Minitelu vlastní schránku, kam mohli uživatelé zasílat své nápady a připomínky (Le Monde Informatique, Le Parisien).

Největší úspěch zaznamenaly služby (jako např. jízdní řády, bankovní služby, tisková zpravodajství, odesílání a příjem zpráv) s praktickým využitím, úsporou času, dostupné 24 hodin denně, ekonomicky výhodné. Potvrdily to také výzkumy prováděné na 2500 experimentálně umístěných terminálech na jaře roku 1982 (jízdní řády vlaků, letadel, autobusů, rezervace hotelů, denní zprávy, komunikace v reálném čase, apod.).

Služby finančních institucí a zásilkových firem

Většina bank začala nabízet telematický servis. Tato služba si vyžádala nemalé investice do zabezpečení výměny informací, ale jak výzkumy ukázaly, služba se rychle stala populární. Vznikla tak zcela nové služby videocompte a videobanque (20% aktivních uživatelů Minitelu využívalo v roce 1988 bankovní služby prostřednictvím Minitelu). Jako první tuto novou službu zavedla Vrodit commercial de France v roce 1983. Pro banky byly telematické služby z finančního hlediska velmi výhodné, jelikož informovat klienty prostřednictvím Minitelu je mnohem méně nákladné.

S úspěchem a rozvojem Minitelu správně vycítila svou možnost komerční sféra, a tak začaly vznikat první nákupní galerie dostupné přes Minitel. První telematická nákupní galerie **Pluriel** byla spuštěna v dubnu roku 1985, jeho prostřednictvím se bylo možné připojit také ke GRETELU nebo CRACu. Je možná trochu překvapivé, že služba během svého působení nezaznamenala většího úspěchu.

Pro firmy znamenal Minitel přínos zejména díky snadné použitelnosti a dostupnosti širokému okruhu uživatelů, měl nízké pořizovací náklady, zpřístupňoval nejrůznější aplikace a databáze, byl jednoduchý, účinný a univerzální.

Minitel - nástroj pro usměrnění informačních toků uvnitř firmy

Zejména pro firmy měl Minitel řadu aplikací umožňující často velké zjednodušení administrativního procesu a redukci nákladů na komunikaci jak interní, tak externí. Výrazně se tak mohla zjednodušit správa zboží ve skladech, distribuce. Působení firem se díky Minitelu rozšířilo také na geograficky vzdálenější oblasti. Lepší a rychlejší komunikace s klienty umožňovala rychlé zvýšení obrátu zboží, kvalitnější prodejní a poprodejní servis a následný růst zisků.

4.3.4 Právní opatření týkající se videotextových systémů ve Francii

První právní opatření, které bylo ve Francii k otázce telematických služeb přijato, bylo vydáno v roce 1982. **Zákon č. 82-652** z 29.7. 1982 upravoval pravidla pro audiovizuální komunikaci. Jednalo se o provizorní opatření do 1.1. 1986. Toto provizorní období, po které platil tento zákon, se však značně protáhlo. Důvody sporu byly hlavně v bezpečnosti přenosu osobních údajů prostřednictvím telematického systému. Po bouřlivých diskusích byl 30.9. 1986 přijat zákon č. 86-1067. Ten stanovoval následující pravidla pro provoz telematických služeb:

1. Přesný název služby a společnosti, která danou službu nabízí, společně se jmény kontaktních osob
2. V případě publikovaného a zveřejňovaného dokumentu přes Minitel muselo být zcela jasné, kdo je autorem
3. Žádná ze služeb nesměla odporovat Listině základních práv a svobod či být v rozporu s dobrými mravy

Podle ministerského dekretu z 1.9. 1987 mohly být ve Francii telematické služby využívány i v privátních telekomunikačních sítích a také v sítích VAN (Value Added Networks). Tyto sítě umožňovaly kromě standardního přenosu dat uživateli ještě některé návazné informační služby.

Od roku 1985 byly copyrihtem chráněny také soubory aplikačních programů a veškeré informační soubory v dialogově zpřístupňovaných bázích dat. Copyright ukládal provozovateli služby povinnost uvádět při zpřístupňování každého informačního souboru jméno producenta a také jméno ředitele pro zveřejňování, který dbal na soulad s autorskými právy. V roce 1981 byl pro potřeby videotextového elektronického zveřejňování informací upraven tzv. tiskový zákon. Francie se tak v předstihu před ostatním světem snažila překlenout rozdíly mezi elektronickým a tištěným publikováním informací.

4.3.5 Hlavní důvody úspěchu Minitelu

Při zavádění Minitelu do praxe bylo třeba vyřešit několik základních problémů: nalézt trh – uživatele, zadat zakázky, určit typ služeb a množství, které by měla videotexová služba poskytovat, aby nedocházelo k přetížení a pomalým reakcím systému. Již byl také z praxe ověřen fakt, že i když bude terminál stát jen 500 francouzských franků, uživatelé o něj nebudou mít zájem (zkušenosti z Německa a oblasti Grand-Bretagne).

V roce 1988 dosáhl rozvoj Minitelu svého vrcholu, což dokládají prováděné průzkumy. Úspěch instalace terminálu Minitel ve Francii tkví nejen v zavádění terminálu zdarma, ale rovněž i v kvalitě servisu a poskytovaných služeb. Důkazem toho je 88% procent uživatelů, kteří jej aktivně využívali nejméně jedenkrát měsíčně. Zbýlých 12% uživatelů je třeba dále motivovat, jelikož jejich důvody pro pořízení terminálu byly čistě prozaické: bylo to zdarma.

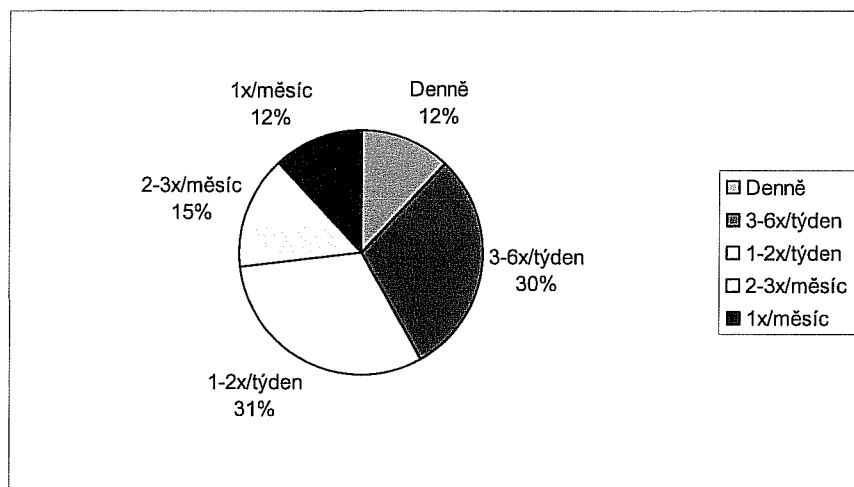
Výsledky také jasně ukazují na fakt, že se Minitel již plně integroval do profesionálního i soukromého života Francouzů. Ve firmách bylo zaznamenáno průměrně 50 dotazů měsíčně položených prostřednictvím terminálu Minitel. Celková doba užívání terminálu byla v průměru 4 hodiny měsíčně ve firmách a 1.5 hodiny měsíčně v domácnostech¹.

---

¹ MARCHAND, Marie. *Minitel*. Paris: Larousse, 1987.s.55. La grande aventure du... ISBN 2-03-518237-9.

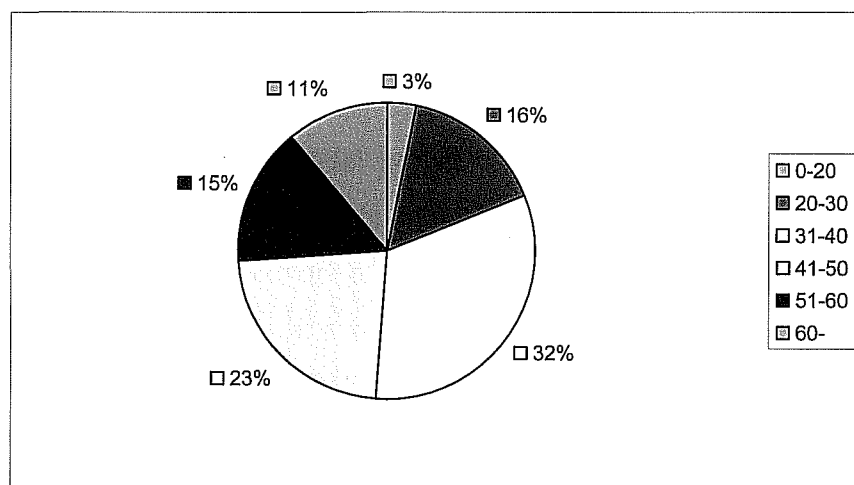
4.3.6 Statistické údaje o využívání Minitelu

Graf č.1 - Frekvence využívání terminálu Minitel

(Zdroj: France Telecom)

Graf č.2 - Věkové složení uživatelů Minitelu

(Zdroj: France Telecom, 1988)

Z grafu vyplývá, že vlastnictví Minitelu ve Francii je z větší části záležitostí zejména mladých Francouzů a Francouzů středního věku. Důvody lze hledat v lepším přístupu k technologiím vůbec, v rychlé schopnosti se učit a zejména v pracovní motivaci (pracovníci na vyšších pracovních pozicích využívají videotextových služeb více).

Minitel se stal prestižní záležitostí (možnost zlepšit kvalitu poskytovaných služeb, z čehož vyplývá konkurenční výhoda na trhu) zejména v těch odvětvích, kde je kladen důraz zejména na interní komunikaci.

4.4 Příčiny úspěchu telematických služeb ve Francii

Jaká byla příčina tak velkého úspěchu Minitelu ve Francii? Je to především jednoduchost jeho obsluhy, možnost širokého využití jak pro pracovní účely, tak pro volný čas, možnost výběru ze širokého spektra tarifů a typů terminálu. Videotexové služby ve Francii lze považovat za nejúspěšnější ve světě, přestože jejich prosazení nebylo snadné. Dokládá to rok 1980, kdy bylo nutné zlomit velmi silný odpor tisku, kdy mezi sebou soupeřily různé normy. Videotexové služby získaly značnou podporu díky faktu, že v roce 1980 a 1981 byla u moci levice.

Od roku 1980 vycházel magazín Videotex s nákladem 10 000 exemplářů, který se udržel po celou dobu působení Minitelu. Počet nabízených služeb prostřednictvím Minitelu se vyšplhal až na 5000, což samo o sobě hovoří o velkém úspěchu této služby. I přes svůj velký úspěch ve Francii neměl Minitel nikdy úspěch za hranicemi Francie. Důvody byly čistě prozaické, z Minitelu se svým obsahem i vývojem stal systém ryze národní, který nebyl schopen expandovat. Při první velké prezentaci Minitelu za oceánem v Los Angeles na *Salon Intelcom*, měly již Spojené státy vyvinut svůj vlastní elektronický systém. Ve Velké Británii, kde se mimo jiné s velkým úspěchem vyvinul systém PRESTEL, neměl Minitel se svou politikou systému pro široké vrstvy naději na úspěch, jelikož v Británii se terminály pronajímaly a většina uživatelů patřila k ryze odborné sféře. Byl tedy s touto politikou lépe adaptovaný pro jiný trh než Minitel. Jeden velký úspěch však Minitel v Los Angeles zaznamenal.

Christian Marchandise ocenil Minitel z hlediska jeho připravenosti pro *home shopping* a rezervoval si jeho prostřednictvím přístup na francouzský trh.

Minitel i přes svou strastiplnou cestu, kterou musel během svého vývoje podstoupit, se stal velice úspěšnou službou. Na jaře roku 1987 byl zaznamenán rekordní počet hodin připojení k terminálu – **4 miliony hodin/1 měsíc**. Minitel si také připsal celou řadu prvenství, žádný jiný videotexový systém ve světě nemá zdarma distribuovaný terminál s úspěšnou telematickou službou.

4.5 Vznik vědecko-informačních center ve Francii

Obdobně jako v Německu, vznikala také ve Francii v 80. letech síť odvětvových a specializovaných vědecko-informačních center.

Tabulka č.1 – Vědecko informační centra ve Francii v 80. letech¹

Odvětvová střediska	Věcné zaměření
INSERM	Medicína (obdoba německého DIMDI)
CIMA	Výzkum rakoviny
CEDOCAR	Vojenství
INRIA	Výpočetní technika
BRGM	Geologie
IFP	Nafta, petrochemie
INRA	Zemědělství
CNEXO	Oceánologie
CATED	Stavebnictví
IFT	Textilní průmysl
CNIC	Chemie
EDF	Elektrotechnika
IFE	Energetika
AFDIN	Jaderné obory
Specializovaná střediska	Věcné zaměření
INPI	Patentové informace
AFNOR	Normalizace
SOC-DOC	Služby adresných rešerší (SDI)

¹ VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001. s.87.

4.6 Vznik on-line dialogových informačních systémů

Francie byla jednou z prvních evropských zemí, která včas zachytila nástup trendů výstavby informačních středisek a také výstavbu komerčních veřejných on-line vědecko-informačních služeb v podobě velkých databázových systémů. Z podnětu francouzské vlády byl v roce 1978 zahájen provoz databázového centra **Télésystemes - Questel** (dnes známý jako **Questel.Orbit**), přístupného přes terminál Minitel. V roce 1979 investovala francouzská vláda do jeho výstavby 2.25 miliardy franků. Díky vysoké úrovni telekomunikací byl francouzským uživatelům již v 70. letech umožněn přístup do více než 2 tisícází dat evropských i amerických databázových center.

Databázové centrum Télésystemes-Questel bylo založeno francouzskou vládou jako národní databázové centrum. Mělo poměrně značnou vládní i nevládní podporou. Největšího rozvoje dosáhlo toto centrum v 80. letech. Roku 1990 se systém Télésystemes-Questel transformoval na nezávislý podnik a dále působil již pod názvem Questel a byl komerčně orientován. To se projevilo také na charakteru nabízených služeb. Nadále byly poskytovány služby z oblasti vědeckotechnické, společenskovední a zejména patentové. Byly však doplněny také o informační služby pro uživatele z oblasti finančnictví, obchodu a průmyslového podnikání. Docházelo k mezinárodnímu rozšiřování, které vyvrcholilo v roce 1994, kdy došlo k fúzi s americkým databázovým centrem Orbit (zaměřeným zejména na patentovou literaturu). Posílila se tak nabídka databází z oblasti informací souvisejících s ochranou duševního vlastnictví, patentů, průmyslových vzorů a ochranných známek, na které se dnes databázové centrum specializuje.

Z nabídky databází databázového centra Questel•Orbit je patrná silná orientace na patentovou a legislativní oblast související s ochranou duševního vlastnictví.

Zpřístupňuje informace od nejvýznamnějších providerů patentových informací: PlusPat, Derwent, také databáze WIPO, UPSTO, JAPIO, fulltextově PCT-Patent Cooperation Treaty, EPO – European Property Organization, U.S. Application, U.S. Patent. Dále jsou zpřístupňovány databáze zaměřené na technické disciplíny (elektroniku, strojírenství, vědu, biologii, chemii, farmacii). Ke každé zpřístupňované databázi je na webových stránkách centra k dispozici dokumentace (popis databáze, zaměření, abstrakt + vyobrazení u patentů, začlenění podle patentové klasifikace).

Databázové centrum Questel-Orbit zpřístupňuje také databáze francouzského Úřadu na ochranu duševního vlastnictví - **INPI (Institut National de la Propriété Industrielle)**. Vyhledávání v jeho databázích je zdarma, ovšem za výstupy je nutné platit. Například jednotná cena za plný text patentu je 4.5 eura, doba dodání patentové dokumentace je 48 hodin. Je možné platit kreditní kartou nebo v případě pravidelných objednávek si zřídit účet u patentového úřadu. Ochrana duševního vlastnictví se ve Francii řídí zákonem č. 92-597 z 1.7.1992 (loi relative au code de la propriété intellectuelle) na ochranu duševního vlastnictví vyhlášeného 1.7. 1992. Ten definuje pojmy patent, průmyslový vzor, ochranná známka, užitný vzor, určuje dobu a podmínky ochrany duševního vlastnictví. Ochranná známka se uděluje na 10 let s možností prodloužení, patent je udělován na dobu 20 let s možností prodloužení. Cena za registraci je závislá na době a šířce ochrany.

Francouzská informační politika se v 70. a 80. letech 20. století zdárně rozvíjela zejména díky vysoce rozvinutými telekomunikacím ve Francii, které zajišťovaly přístup uživatelů do více než 2 tisíc různých databází v databázových centrech západní Evropy a USA. Uživatelům tak byla nabídnuta široká škála různých informačních zdrojů.

Významným dílem k uplatnění dialogových informačních služeb přispěla také dlouho před nástupem internetu dobře fungující francouzská veřejná datová síť Transpac propojená s obdobnými komunikačními systémy v dalších západoevropských zemích.

Bezpochyby největším úspěchem francouzské informační politiky v 70. a 80. letech byly videotexové služby přístupné přes terminál Minitel. V žádné jiné zemi ve světě nezaznamenaly videotexové služby takový ohlas. Největší zásluhu na tomto nebyvalém úspěchu měla francouzská vláda, která rozhodla o distribuci terminálů Minitelu zdarma a financovala také masivní informační kampaň na jeho podporu.

5 Informační politika v 90. letech 20. století

Také v 90. letech 20. století byla francouzská informační politika orientována na **Minitel** a jeho rozvoj, zejména tedy jeho integraci do novodobých informačních dálnic a nově vzniklého multimediálního prostředí.

5.1 Zpráva o superhighway

V roce 1994 se Francie aktivně zapojila do výstavby evropské informační infrastruktury. V říjnu roku 1994 vydala společnost France Telecom pod vedením ředitele Gerarda Théryho (na popud tehdejšího ministra pro komunikace Alaina Craignoa) **Zprávu o superhighway**. Ta obsahovala návrh dlouhodobého strategického plánu s výhledem až do roku 2015. Ve své zprávě Gerard Théry podrobně nastínil masivní výstavbu optoelektronických komunikací spojenou s podporou a dalším rozvojem vysokorychlostního datového přenosu.

Informačními dálnicemi (tzv. superhighway) jsou ve zprávě míněny velkokapacitní a vysokorychlostní spojovací trasy, na které se mohou připojit všichni místní provozovatelé informačních služeb. Přenosová rychlost dat je řádově několik megabitů za vteřinu. Vytváří se tak předpoklad pro rychlý přenos objemných dokumentů (dokumenty s barevnou obrazovou přílohou, video dokumenty apod.).

Svémi relativně nízkými náklady na přenos dat a na tehdejší dobu vysokou přenosovou rychlostí v řádech Mbit/s, představují vysoký potenciál, který lze efektivně v budoucnu využívat.

Charakteristické znaky informačních dálnic:

1. K přenosu dat se používá výhradně bezdrátového přenosu (optických vláken).
2. Jejich prostřednictvím lze přenášet prakticky veškeré druhy dokumentů (text, obrázky, audio i videodokumenty).
3. Zajišťují rychlý a relativně bezchybný přenos dat (přenos několik Mbitů/s).

5.2 Minitel na počátku 90. let 20. století

Na počátku 90.let byl Minitel velmi ekonomicky prosperujícím subjektem. Jeho prostřednictvím bylo nabízeno 23 tisíc služeb s ročním obratem 7 miliard franků. Minitel se začal postupně přizpůsobovat nově vzniklému multimediálnímu prostředí a zaznamenal další rozvoj podporovaný jak soukromými komerčními institucemi, tak francouzskou vládou (v té době ještě socialistickou). V roce 1990 vlastnilo Minitel už 85% malých a středních francouzských firem. Počet poskytovaných služeb se vyšplhal na téměř 20 tisíc. Do roku 1995 počet terminálů ještě vzrostl na téměř 7 milionů.

Nové služby Minitelu na počátku 90. let 20. století

Télésecrétariat

Tato služba byla využívána zejména podnikatelskými subjekty. Firmy mohly profitovat z nepřetržité telefonní permanence. Veškeré hovory byly zaznamenávány a odesílány na centrálu. Prostřednictvím Minitelu nebo hlasové služby bylo poté možno si vyzvednout si přehled přijatých hovorů.

Télé saisie

Služba umožňovala odesílání dokumentů (prostřednictvím faxu, hlasového záznamu, poštou). Přijímala dokumenty v hlasové podobě, digitalizovala je, poté je odeslala přes síť Numéris na záznamové centrum, kde si je mohli adresáti vyzvednout.

Télétraduction

Překlady na dálku byly další výhodou informačních dálnic. Například odpověď na mezinárodní hovor byla napsána na mikropočítači, poté odeslána do překladatelského centra, kde bylo vše přeloženo do příslušného jazyka a obratem odesláno zpět k zákazníkovi.

Téléconseil

Konzultační servis přes Télétel byl fakturován zhruba 500 franky za hodinu. Nejvíce tyto služby využívaly banky, pojišťovny a další velké společnosti.

Ve středních i velkých firmách byly nejpoblárnějšími službami téléconseil a télétraduction. Nejpoblárnější službu téléconseil využívalo téměř 50% velkých a téměř 30% středně velkých firem. Službu télétraduction potom využívalo aktivně 15% velkých a 30% středně velkých firem, což je pro teleslužby na počátek 90.let velký úspěch.¹

Télépaiement

Služba byla zavedena bankami. Prostřednictvím Minitelu bylo možné provádět bankovní transakce (télépaiement), konzultace s osobními bankéři apod.

Télédiagnostic

Široké uplatnění našly informační dálnice v medicíně (telediagnostika, možnost expertízy „na dálku“). Výdaje na informační techniku se mezi léty 1985 – 1990 zdvojnásobily a reprezentují na počátku 90.let 1.2% z rozpočtu určeného pro zdravotnictví. Používání programů pro elektronickou správu zdravotních záznamů šetří o polovinu čas zdravotníků, v plných 60-ti% případů eliminuje duplicitní provádění vyšetření (úspora nákladů na léčbu pacienta). Bez zajímavosti není ani její využití pro seniory, kteří jejím prostřednictvím mohly v krizových situacích přivolat pomoc.

---

¹ BRETON, Thierry. *Les Téléservices en France : quels marchés pour les autoroutes de l'information?* Paris: la Documentation Française, 1994. s.302. ISBN 2-11-003240-5. Rapport au ministre d'État, ministre de l'Intérieur et de l'Amménagement du territoire et au ministre des Entreprises et du Développement économique. ISSN 0981-3764.

Statistické údaje vypovídají jasně o úspěchu Minitelu, prodej prostřednictvím terminálu Minitel se zvýšil ze 6% v roce 1988 na 11.2% v roce 1992. V roce 1994 byl Minitel rozšířen o další funkci. Za 80 franků měsíčně si bylo možné pronajmout terminál, který zobrazoval fotografie přes $\frac{1}{4}$ obrazovky.

Přínos teleslužeb můžeme charakterizovat následujícími body :

1. Přispívaly k rozvoji nového druhu komunikace (prostřednictvím vysokorychlostních sítí)
2. Měly informačně-vzdělávací funkci (zpřístupňovaly aktuality, denní tisk, časopisy)
3. Rozvoj obchodu (télébanking, možnost rezervace na dálku, prodej zboží atd.).

5.3 Pronikání internetu do francouzské společnosti

Koncem 90. let začíná do francouzské společnosti masivně pronikat síť Internet. Ovšem ve Francii jeho rozvoji a rychlému pronikání „brání“ stále ještě hojně využívaný Minitel, na jehož používání si již velká část francouzské populace navykla.

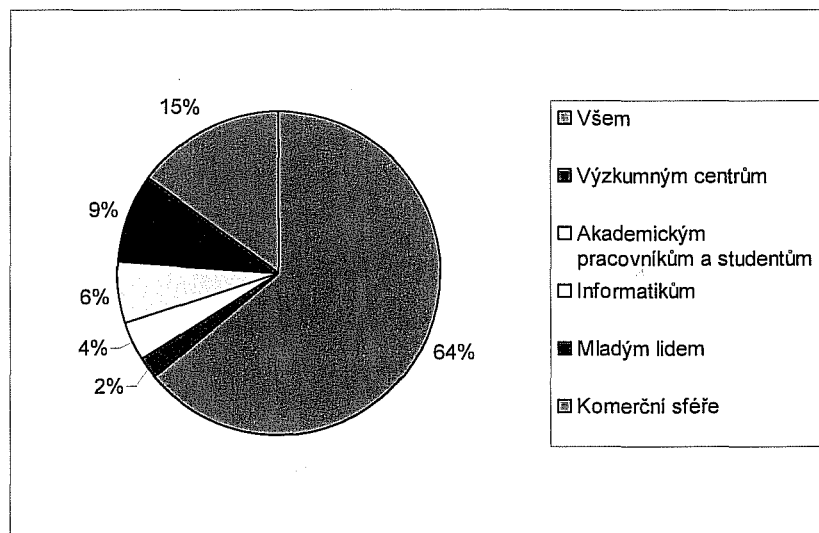
Příčiny pomalého rozvoje internetu ve Francii na konci 90. let 20.století

1. Rychlý rozvoj informačních technologií je chvályhodný, ovšem přináší sebou také jeden nepříznivý fakt - odrazuje uživatele od jejich využívání a brání tak zároveň rychlejšímu rozvoji. Průměrný uživatel se nedovede v této záplavě orientovat a ztrácí tím pádem zájem.
2. Druhým nepříznivým faktorem je přílišná rozmanitost informačních technologií a druhů připojení k internetu. Uživatelé tak velice často neumí rozhodnout, jaký druh připojení je pro ně vhodný.
3. Uživatelské prostředí osobních počítačů je také zdrojem různých obtíží při rozšiřování využívání internetu. Příliš symbolické prostředí a přílišná míra abstrakce (okna, ikony, menu) mate uživatele a brání tak rychlému a snadnému osvojení. Rychlejší rozvoj vede přes zjednodušení uživatelského prostředí.
4. Další brzdou v rozvoji internetu jsou pořizovací náklady počítače. Zatímco v USA je dnes možné zakoupit si osobní počítač od 200 \$, v Evropě je tato cena zhruba pětkrát vyšší a pohybuje se okolo 1000 \$.

Tím se internet stává těžko dostupným pro sociálně slabší uživatele.

Rychlé zavádění internetu ve druhé polovině 90. let vzbuzovalo u třetiny Francouzů obavu o zaměstnání. Je to patrné z výzkumu, který provedla společnost CETELEM v lednu 1998. Zatímco 60% Francouzů se domnívalo, že zavedení internetu vytvoří nové pracovní příležitosti, celých 28% z nich se domnívalo, že naopak bude příčinou růstu nezaměstnanosti. Bylo tedy nutné jim přiblížit, že internet bude modifikovat vzdělání i pracovní činnost (bude vyžadovat nové znalosti a dovednosti práce s informační technikou) a požadavky na vzdělání. Pracovní činnost se bude stále více stávat abstraktní a autonomní, na to bylo třeba Francouze připravit.

Graf č. 3 - Názor Francouzů na možnost využití internetu.

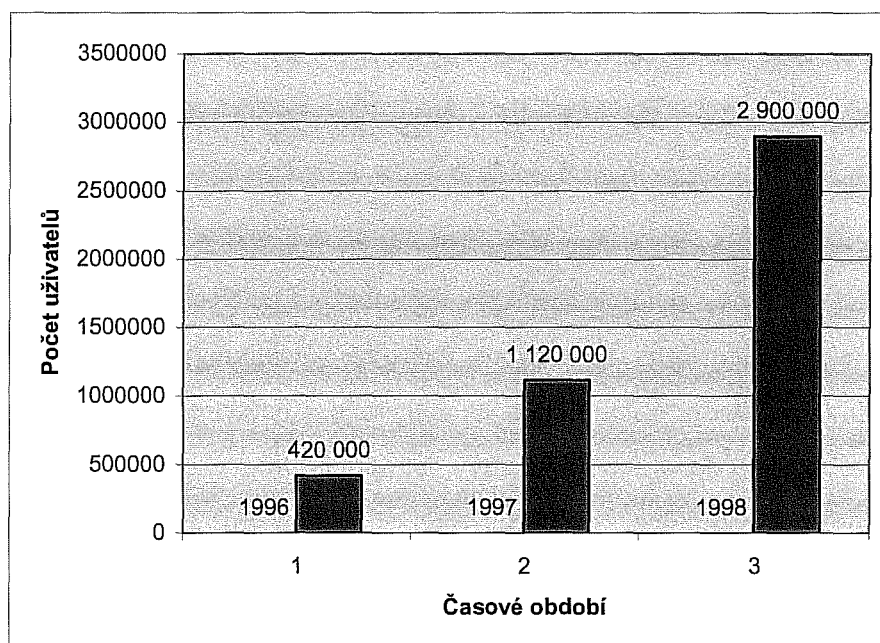
Zdroj CETELEM: 1998

Francouzská vláda si do značné míry uvědomovala důležitost sociálního faktoru. Proto započala s masivní informační kampaní na podporu rozvoje internetu. Ve svém projevu dne 19.1. 1999 zdůraznil francouzský ministerský předseda Lionel Jospin náklady na zavádění internetu do domácností a hlavně potřebu vytvoření tzv. *société solidaire de l'information* (solidární informační společnost).

Náklady na pořízení počítače s modemem a připojením k internetu se pohybovaly na konci 20. století v rozmezí od 5000 do 8000 franků (tedy 762-1200 eur). Průměrná doba připojení k internetu byla měsíčně 8 hodin, což představovalo roční náklady ve výši 2000 franků (305 eur). Zejména z finančního hlediska byl internet pro mnoho Francouzů nedostupný. Za tímto účelem byly na konci 90. let vypracovány programy na podporu zavádění internetu a rozvoje informační společnosti.

Graf č. 4 - Počet uživatelů internetu ve Francii na konci 90. let

Zdroj: *Études Médiangles On line juin 1998*

5.4 Programy na podporu rozvoje informační společnosti ve Francii

5.4.1 Program PAGSI

Program **PAGSI** (Le Programme d'action gouvernemental pour la société de l'information) byl schválen **CISI** (Comité interministériel pour la société de l'information – Vládní výbor pro informační společnost) 16.1. 1998 a definoval 6 základních priorit francouzské vládní politiky v oblasti rozvoje informační společnosti. Na něj o rok později navazovala druhá etapa, která stanovovala priority informační politiky pro období 1999-2000.

Základní body programu PAGSI:

- 1. Školství.** Podporovat zavádění internetu a rozvoj informačních technologií na základních a středních školách a zejména potom na univerzitách. Aktivně podporovat informační výchovu pedagogických pracovníků na základních a středních školách, používání multimediálních výukových pomůcek (výukové CD-ROMy), informační výchovu žáků a studentů základních a středních škol.
- 2. Kultura.** Rozšiřovat kulturní nabídku pro veřejnost, elektronicky prezentovat kulturní akce, podporovat mezinárodní spolupráci v oblasti kultury, v neposlední řadě elektronicky prezentovat frankofonní země a zvyšovat tak povědomí o francouzské kultuře v mezinárodním měřítku.
- 3. Propagace informační společnosti a internetu pro veřejnost.** Systematicky veřejnosti přibližovat internet, jeho služby a možnosti jeho využití v profesním i osobním životě.

Rozšiřovat nabídku služeb dostupných přes internet, zlepšovat přístup veřejnosti k internetu. Na 800 úřadech práce byl na konci roku 2000 zpřístupněn internet nezaměstnaným.

4. **Komerční sféra a elektronický obchod.** Podporovat soukromý sektor v zavádění internetu, podporovat vznik elektronických služeb a elektronické obchodování.
5. **Výzkum v oblasti informačních technologií.** Podporovat výzkum a vývoj informačních technologií, zavádění nových informačních technologií, inovační politiku v soukromém sektoru. Spuštěn byl projekt **RENATER** na podporu telekomunikační infrastruktury (v souvislosti se stále vyššími nároky moderních informačních technologií na telekomunikace).
6. **Příprava legislativních opatření.** Adaptovat legislativu na vznik nových informačních technologií a masového zavádění internetu (ochrana osobních údajů, elektronický podpis).

Po jednom roce, tedy roku 1999, byl program **PAGSI** splněn ze 70%. Za 1 rok roku vzrostl počet lyceí připojených na internet ze 40% na 90%, počet odborných středních škol z 20% na 70% a počet základních škol z 1% na 15%. Vyjádřeno počtem studentů: 7 studentů na 1 počítač na lyceu, 17 studentů na 1 počítač na odborné škole a 30 žáků na základní škole na 1 počítač.¹

---

¹Francie. Premier ministre. Service d'Information du Gouvernement. *La France dans la société de l'information et de la communication*. Paris: La Documentation française, 1999. s. 91. ISBN 2-11-004192-7.

Na zavádění informačních technologií do škol bylo vyčleněno celkem 40 milionů franků (tedy 6.1 milionů eur). Na podporu zavádění internetu do knihoven a kulturních institucí bylo vyčleněno 41 milionů franků (tedy 6.3 milionů eur).¹

²Tabulka č. 2. – Služby dostupné přes internet

Služba dostupná přes webové sídlo	Název webového sídla
Nabídka zaměstnání úřadů práce	www.anpe.fr
Informační zdroje z pedagogiky	www.educasource.fr
Francouzská judikatura	www.legifrance.gouv.fr
Vybrané formuláře státní správy	www.admifrance.gouv.fr
Formuláře pro žádost o udělení víza	www.diplomatie.gouv.fr
Možnost výpočtu a platby daní	www.finances.gouv.fr
Dopravní informace pro Paříž a oblast Île-de-France	www.sytadin.tm.fr
Jízdní řády a rezervace vlakových jízdenek	www.sncf.fr
Virtuální expozice vybraných muzeí a galerií	www.culture.gouv.fr

Velkým usnadněním práce advokátů, soudců i státních zástupců bylo vytvoření webového sídla www.legifrance.gouv.fr, kde byl zdarma přístupný *Journal Officiel*, s veškerou francouzskou judikaturou – zákony, vyhlášky, nařízení). Portál www.amifrance.fr zpřístupňoval on-line 300 formulářů, což představovalo 50% objemu veškeré administrativy. Do konce roku 1999 byly veškeré služby dostupné prostřednictvím Minitelu převedeny do internetové podoby.

¹²Francie. Premier ministre. Service d'Information du Gouvernement. *La France dans la société de l'information et de la communication*. Paris: La Documentation française, 1999. s. 91. ISBN 2-11-004192-7.

5.4.2 Programy PAMSI

Programy **PAMSI** (**P**rogrammes d'**a**ction ministériels pour la société de l'**i**nformation) byly zavedeny na počátku roku 1999. Kladly si za cíl podporovat kooperaci jednotlivých ministerstev během zavádění projektu **PAGSI** do praxe.

Tuto koncepci můžeme shrnout do následujících bodů:

1. Podporovat zavádění informačních technologií do státní správy.
2. Aktivně tyto technologie ve státní správě využívat (elektronické formuláře, prezentace státní správy).
3. Zavádět informační technologie do justice (zefektivnit práci soudů, státního zastupitelství a jejich vzájemnou komunikaci).
4. Zřídit vládní informační portál (www.internet.gouv.fr) týkající se internetu a informační společnosti. Na tomto portálu jsou dostupné informace o probíhajících vládních projektech, prezentována jsou zde vládní rozhodnutí, zprávy, programy jednotlivých ministerstev apod. Prezentován je zde také Vládní výbor na podporu informační společnosti.

V 90. letech začala francouzská informační politika mírně stagnovat. Jednalo se především o přístup veřejnosti k informačním technologiím a k internetu. Zejména v zavádění internetu začala Francie oproti okolním zemím EU nabírat určité zpoždění, které se snažila dohnat prostřednictvím projektů na podporu rozvoje informační společnosti. Toto jisté zpoždění, které Francie v 90. letech nabrala bylo do jisté míry způsobeno velkým rozvojem videotexových služeb v 80. letech. Velká část Francouzů se naučila využívat terminály Minitel pro vyhledávání informací a komunikaci, proto bylo těžké Francouzům představovat internet a učit je s ním pracovat.

Dalším faktorem byla cena počítačů, modemů a poplatků za připojení, která byla oproti USA stále ještě vysoké a mnoho Francouzů si nemohlo toto vybavení finančně dovolit. S tímto zpožděním vstoupila Francie do nového tisíciletí.

6 Současná podoba francouzské informační politiky

Historie francouzské informační politiky je opravdu bohatá. V poslední době však v této oblasti nabrala Francie, vzhledem k ostatním vyspělým západoevropským státům, jisté zpoždění, které se nyní snaží prostřednictvím vládních projektů na podporu informačního sektoru, dohonit a vrátit se tak opět na výsluní. Jedním z hlavních vládních projektů, který formuluje cíle francouzské informační politiky v letech 2002-2007, je projekt **RESO 2007**, o kterém bude podrobně pojednáno v této kapitole.

6.1 Projekt RESO 2007

Základní koncepce rozvoje současné vládní informační politiky jsou zachyceny v dokumentu **RESO 2007** (Pour une **RE**publique numérique dans la **SO**cieté de l'information). Projekt RESO 2007 byl prezentován francouzským premiérem na vládním zasedání 12.10. 2002. Dokument shrnuje hlavní cíle a úkoly současné francouzské informační politiky do roku 2007, které jsou dále rozvíjeny programy nebo zákonnými úpravami jednotlivých ministerstev. Hlavní body programu jsou následující:

1. Liberalizace cen energií

Od liberalizace cen energií si vláda slibuje rozvoj informační společnosti prostřednictvím rychlejšího rozvoje malého a středního podnikání. K dosažení tohoto cíle se v současné době připravuje hned několik zákonů. V převážné většině se tyto návrhy dotýkají nejrůznějších finančních úlev pro malé a střední podnikatele a příprav interaktivních příruček informujících o možnosti získání dotací na rozvoj informačních technologií.

2. Elektronický obchod

Elektronické obchodování je ve Francii upraveno zákonem č.2004-575 z 21.6. 2004 o **elektronickém obchodu a zabezpečení elektronické výměny dat**. Zavedení tohoto zákona mělo vliv na rychlejší rozvoj této oblasti a zvýšení důvěry v elektronické obchodování. V roce 2002 nakupovalo přes internet 7.5 milionu Francouzů, v roce 2005 jich bylo již 9.5 milionu. Připojených k internetu je již 95% firem. 52% malých a středních firem má vlastní webovou stránku. Toto číslo ovšem Francii řadí až za Německo (77%), Itálii (56%) a Španělsko (54%). Stále ovšem v této oblasti existují rozdíly mezi jednotlivými regiony. Připojeno na internet je 89% malých a středních firem v hustě osídlených oblastech, oproti jen 69% v oblastech méně osídlených.¹

Elektronický obchod představuje v současné době 1/3 veškerého obchodu ve Francii. Počet plateb prostřednictvím bankovních karet se ztrojnásobil a počet on-line plateb se zdvojnásobil. Většina webových sídel však stále slouží spíše jako prezentace obchodní činnosti firmy a nikoliv pro elektronické obchodování. Elektronický obchod je a bude předmětem zájmu francouzské vlády v příštích letech.

3. Podpora výzkumu a vývoje nových informačních technologií

S intenzivní podporou počítá vláda u nových programů (včetně podpory stávajících programů – RNRT, RNTL, RIAM, RMNT, RTS) zaměřených na výzkum nových informačních technologií, a také na elektronické publikování výsledků vědeckých výzkumů.

---

¹Francie. Premier ministre. *La société de l'information en France en 2004*. [online]. Paris : Premier ministre, [2005] [cit. 2006-03-25]. s.10. Dostupný z WWW:http://www.premier-ministre.gouv.fr/IMG/pdf/societe_information_2004.pdf

Vláda každoročně uvolňuje stovky miliónů eur na vývoj nových informačních technologií.

4. Zavádění informačních technologií do různých odvětví lidské činnosti

Francouzská vláda chce internet také efektivně využít v kulturní oblasti a zvýšit tak jeho prostřednictvím kulturní povědomí o Francii. Nadále aktivně podporuje zavádění informačních technologií a internetu do knihoven a kulturních institucí (muzeí, galerií) a přispívá velkou měrou také k digitalizaci kulturního dědictví. Podrobněji bude pojednáno o projektu Bibliothèque Nationale de France (BNF) – **GALLICA 2000**, který má za cíl digitalizaci fondů BNF (s retrospektivou do 19. století).

Nové projekty moderních informačních systémů se objevují také ve zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví zařadilo do svého programu projekt **Hôpital 2007** (Nemocnice 2007), jehož hlavním cílem je podpora informatizace ve zdravotnictví. O tomto projektu bude samostatně pojednáno.

5. Budování informační společnosti a rozvoj informační gramotnosti

Francouzská vláda vždy věnovala velkou pozornost dostupnosti informačních technologií pro občany (někdy i za cenu deficitu státního rozpočtu). Hlavní cesta k budování a rozvoji informační společnosti vede přes zvyšování informační gramotnosti občanů. Informační technologie se snaží vláda učinit pro občany co nejvíce dostupné. Zavádějí se informační technologie zejména do domácností (prioritou jsou rodiny s dětmi ve školním věku) a do škol. Na univerzitách v roce 2005 skončil projekt **RENATER**, který jim zajistil vysokorychlostní připojení k internetu.

Otázkou rozvoje informační gramotnosti a zaváděním internetu do domácností a do škol se zabývá Ministerstvo školství ve svém projektu **Proxima**. V roce 2002 bylo ve Francii 9 520 000 domácností vlastnících počítač, což je zhruba 38,7% z celkového počtu domácností ve Francii. Toto číslo se během následujících 2 let radikálně nezměnilo, do roku 2004 stoupl na 44%. Francie se tak zařadila k průměru zemí EU (tento průměr v současné době je 43%), ovšem oproti 15 nejvyspělejších zemím EU je stále pozadu. Dokazují to následující údaje o počtu domácností vybavených počítači – Nizozemí 67%, Německo - 52%.

Zvyšuje se také počet studentů vybavených notebooky díky akci s názvem „notebook za 1 euro denně“. V rámci této akce si již notebook zakoupilo 30.000 studentů a dalších 200.000 je jich již předběžně objednáno (údaj z roku 2004), což je více než za celý rok 2003.¹

6. Elektronická administrativa

Elektronická administrativa je další významnou součástí koncepce francouzské informační politiky. Výrazným způsobem pomůže zjednodušit Francouzům kontakt s úřady.

Dokumentace se bude postupně transformovat z papírové podoby do podoby čistě elektronické.

Do roku 2007 chce vláda dosáhnout takového stavu, kdy bude většina Francouzů informačně gramotná a budou umět používat elektronickou administrativu. Během let 2002 a 2004 bylo spuštěno celkem 6 nových webových sídel státní správy: (např. www.retrait.gouv.fr, pro změny

---

¹ Francie. Premier ministre. *Présentation par le Premier ministre du plan RE/SO 2007 (Pour une REpublique numérique dans la SOciété de l'information)* [online]. Paris : Premier ministre, [2002] [cit. 2006-02-04]. s.15. Dostupný z WWW:

<<http://archives.internet.gouv.fr/francais/textesref/RESO2007.pdf>>

v právních informacích, www.journal-officiel.gouv.fr - zpřístupňuje články publikované v Journal officiel, www.france.diplomatie.fr, které se zabývá sociálními otázkami, www.colloc.minefi.fr publikující dokumenty Ministerstva financí a obchodu). Na podporu dalšího rozvoje elektronické administrativy byl v únoru 2004 spuštěn portál **ADELE**.

Tato oblast projektu RESO 2007 zaznamenala velký úspěch. Možné je vybírat ze 7000 webových sídel státní a místní správy, 9 z 10 formulářů jsou dnes dostupné v on-line podobě na internetu. Důkazem je i 1.252.319 Francouzů, kteří své daňové přiznání podávali v roce 2004 prostřednictvím internetu. To je zhruba trojnásobné množství oproti roku 2002. Mezi nejčastější motivy pro elektronické podávání dokumentů u občanů patří: vyhnout se frontám na úřadech, úspora času a financí za poštovní služby, zrychlení administrativní úkonů. Nadále zůstává ze 47% hlavním důvodem pro návštěvu webového sídla získání informací, z 15% je to potom elektronické podání daňového přiznání a ze 14% stažení on-line formuláře. ¹

---

¹ Francie. Premier ministre. *Présentation par le Premier ministre du plan RE/SO 2007 (Pour une REpublique numérique dans la SOciete de l'information)* [online]. Paris : Premier ministre, [2002] [cit. 2006-02-04]. s17. Dostupný z WWW: <<http://archives.internet.gouv.fr/francais//textesref/RESO2007.pdf>>

6.2 Vládní projekt „Internet déclaré d'utilité à tout public“

Vládnímu projektu „*Internet déclaré d'utilité à tout public*“ (Internet pro všechny) předcházela celá řada statistických výzkumů za účelem zjištění současného stavu informační gramotnosti a informačních technologií ve Francii.

6.2.1 Pronikání internetu do francouzské společnosti

Ve Francii podle údajů Eurostatu z listopadu roku 2003 internet využívá zhruba 21 milionů Francouzů. Na první pohled se zdá toto číslo poměrně vysoké (tvoří zhruba 41.5% francouzské populace). Také procentuální vývoj počtu uživatelů internetu vyznívá pro Francii dobře (v květnu roku 2002 – 37%, v prosinci 2002 – 39%). Ovšem s tímto číslem zůstává Francie v dolní části tabulek zemí EU. Co se týká počtu domácností s připojením na internet (nezáleží na typu připojení) zůstává Francie se 42.1 % pod průměrem vyspělých industriálních zemí. Nejlépe jsou na tom již tradičně severské země (Švédsko 84%, Finsko 69%, Norsko 70%).¹

Největší skupinou obyvatel využívající internet zůstávají mladí lidé, muži, lidé ve městech a s vyšším stupněm vzdělání. S počtem pouhých 20% seniorů využívajících aktivně internet zůstává Francie spolu se Španělskem na posledních místech v Evropě. Téměř 60% uživatelů internetu ve Francii tvoří muži. Naopak nejmenší procento uživatelů je mezi **lidmi s nižším vzděláním, ženami a seniory**. Do roku 2010 se podle prognóz Eurostatu tento poměr nemá příliš změnit.²

---

^{1 2} BENHAMOU, Bernard; Francie. Ministère de la famille; Francie. Ministère de l'enseignement scolaire. *Le projet Proxima, pour une appropriation de l'Internet à l'école et dans les familles* [online]. Paris : Ministère de l'enseignement scolaire, 2003 [cit. 2004-02-04]. s.55. Mission Internet, école et famille. Dostupný z WWW: <<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/034000550/0000.pdf>> nebo <<http://www.educnet.education.fr/chrge/ProjetProxima.pdf>>

Situace v USA je oproti tomuto faktu zcela opačná. Největší část uživatelů internetu v domácnostech tvoří právě ženy (v zaměstnání tvoří minoritu). To svědčí o příznivém stavu rozšíření internetu v domácnostech, a také o znalosti informačních technologií.

Dalším alarmujícím faktem je, že 42% Francouzů nemá v úmyslu si v nejbližší době pořídit počítač, jelikož jeho využitelnost se jim zdá malá, 17% Francouzů si nemůže počítač dovolit kvůli vysoké ceně (30% Francouzů ve věku 15-24 let; 24% 24-30), 15% Francouzů neumí s počítačem zacházet a proto si jej ani nechtějí pořízovat. Také postoj Francouzů k informačním technologiím nevyznívá příliš kladně. 51% Francouzů se zajímá o informační technologie, pro 31% z nich představují informační technologie pouhou nutnost (zejména kvůli zaměstnání) a celých 30% Francouzů se domnívá, že informační technologie jsou zbytečné.

Tento vztah francouzské populace k informačním technologiím vyplývá také z dalších průzkumů. 42% Francouzů má doma počítač a dalších 12% je pro jeho koupi v nejbližší době rozhodnuta. 38% počítačů v domácnostech je starší 3 let a není připojeno na internet (tento stav je pro Francii jako vyspělý stát EU alarmující!). Pro 37% Francouzů, kteří jej nevlastní, je hlavní překážkou cena.¹

---

¹ BENHAMOU, Bernard; Francie. Ministère de la famille; Francie. Ministère de l'enseignement scolaire. *Le projet Proxima, pour une appropriation de l'Internet à l'école et dans les familles* [online]. Paris : Ministère de l'enseignement scolaire, 2003 [cit. 2004-02-04]. s.60. Mission Internet, école et famille. Dostupný z WWW: <<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/034000550/0000.pdf>> nebo <<http://www.educnet.education.fr/chrgt/ProjetProxima.pdf>>

Počet lidí vlastnících počítač se liší podle geografického hlediska. Zatímco v aglomeracích je to plných 54% lidí, v převážně zemědělských oblastech je to jen 34%. Právě v těchto zemědělských oblastech je potřeba mít počítač vyšší než v aglomeracích, jelikož možnost využívat počítač jinde je nízká. Vláda chce motivovat lidi z venkovských oblastí ke koupi počítače prostřednictvím zavádění virtuálních přepážek a možnosti vyřizovat podstatnou část (související zejména s jejich zemědělským podnikáním) elektronicky.

Vysokorychlostní internet

29% domácností uvádí v roce 2004 možnost připojení na internet (lehký nárůst oproti 24% v roce 2002). Nárůst počtu uživatelů je i přes tento nepříznivý fakt patrný. V roce 2004 se počet uživatelů vyšplhal na 46.7%, což je o plných 12% více oproti předchozímu roku. Francie se tak řadí na úroveň Španělska, Řecka a Portugalska, což je ovšem stále méně než je evropský průměr – 58%.

Co se týká vysokorychlostního připojení na internet zaujímá Francie se 6 miliony předplatiteli 7. místo v Evropě (předčila Německo i Velkou Británii). Zde zaznamenala Francie silně vzrůstající trend, jelikož ještě na konci roku 2003 bylo těchto uživatelů 3.6 milionu a v roce 2002 pouhých 500 tisíc. V červenci 2004 byly celé 2/3 domácností využívajících internet připojeny prostřednictvím vysokorychlostního internetu. Nárůst uživatelů internetu se projevil také v době připojení na internet. Ta vzrostla oproti roku 2002 o 30%. V roce 2003 strávili Francouzi na internetu v průměru 14 hodin (ať už na pracovišti nebo doma). Pokroky jsou patrné, ovšem tato oblast potřebuje i nadále velkou podporu.¹

---

¹ Francie. Premier ministre. Ministère délégué à la Recherche, (et al.). *Haut débit pour tous, partout* [online]. Paris : Délégation aux usages de l'internet, 2004 [cit. 2006-03-25]. s.90. ISBN 2-11-095145-1. Dostupný také z WWW: <http://www.recherche.gouv.fr/discours/2004/Guide-HD-total.pdf>

S počtem 50 milionů lidí využívajících vysokorychlostní internet převyšuje Francie průměr EU. V polovině května 2004 dosáhla Francie s 19.300 místy, kde byl přístupný vysokorychlostní internet, pokrytí 83% populace. Od roku 2003, kdy byl zahájen projekt „Net public“ existuje 3000 veřejně přístupných míst, které umožňují přístup na internet. Toto číslo během roku vzrostlo o 800 (v roce 2002 jich bylo 2200).

Technologie Wi - Fi

Přestože se jedná o novou technologii, která ještě v roce 2002 neexistovala, disponuje jí v roce 2004 již 5% uživatelů internetu, 111% si hodlá tuto technologii během následujícího roku pořídit a 4% do půl roku. Tato technologie představuje velkou naději od budoucna.

Rozšíření internetu a jeho využívání veřejností je důležité zejména také pro rozvoj nových služeb poskytovaných prostřednictvím internetu (televizní vysílání prostřednictvím internetu – 3 poskytovatelé této služby Canal Sat, Free a TPSL, je možné si v současné době pořídit také službu tzv. *triple play*, která umožňuje kombinaci televizního vysílání, službu internet call a připojení na internet za výhodných podmínek).

Po statistických průzkumech a v návaznosti na projekt RESO 2007, se francouzská vláda rozhodla zahájit celonárodní kampaň na podporu informační gramotnosti s názvem „*Internet déclaré d'utilité à tout public*“. Masivní informační kampaň není vedena a financována pouze francouzskou vládou, ale má i celou řadu partnerů z komerční sféry (z nejznámějších např. Dell computers, IBM France, Tiscali France, France Telecom aj.).

Kampaň byla představena po zveřejnění plánu RESO 2007. Jejím hlavním cílem je snížit tzv. „*fracture numérique*“ (vysoké rozdíly v počtu uživatelů internetu v jednotlivých skupinách uživatelů – vysoké procento mezi vysokoškoláky, nízké procento mezi lidmi s nižším stupněm vzdělání). Kampaň má silné zázemí, využívá různých informačních kanálů k propagaci, její síla spočívá také ve faktu, že není organizována čistě jen francouzskou vládou, ale také velkými nestátními subjekty.

Spojení se silnými společnostmi působícími v oblasti telekomunikací přináší řadu výhod na obou stranách. Seznámení uživatelů s novými informačními technologiemi - propagace, získávání nových zákazníků – rodiny s průměrnými příjmy, senioři, pro něž nejsou informační technologie nedostupné, a u kterých lze předpokládat, že poté, co se naučí informační technologie a internet ovládat, budou chtít instalovat počítač s připojením doma.

Velké společnosti již připravily marketingové strategie (telefonická podpora nově získaných uživatelů jen za 35 centů za minutu, zvýhodněné časově omezené tarify, snížení nákladů na instalaci). Vládě naopak odpadají náklady za vybavení informačních kiosků, zvyšuje se tak informační gramotnost, možnost realizace návazných programů.

Dalšími cíli jsou potom demystifikace informačních technologií a internetu. Ukázat uživatelům snadné používání internetu, jeho vysokou využitelnost, snadný přístup, dostupnost informací, nízké náklady. Dát prostor seniorům, ukázat využitelnost internetu také pro ně, lidem s nižšími příjmy, kteří si nemohou informační technologie zakoupit.

6.2.2 Projekt Net public (Informatique pour tout)

V rámci této velké kampaně probíhá také projekt s názvem „*Net public (Informatique pour tout)*“ – Veřejná síť (Informatika pro všechny). Kampaň byla zahájena 14. října roku 2003 ministerstvem pro Vědu, výzkum a nové technologie a prezidentem Asociace starostů francouzských radnic.

Tento projekt má 3 základní cíle:

1. **Decentralizace** (důležitá role lokálních center při propagaci internetu)
2. **Konsolidace** (pevné stanovení míst přístupu k internetu tzv. internetových kiosků a jejich propagace)
3. **Jednoduchost** (jasné označení míst s přístupem na internet „*Net public*“)

Takto označená místa „*Net public*“ musí splňovat následující kritéria:

1. Nesmí být omezena pouze na počítač s připojením na internet, ale také tam musí být informační pracovník, který bude zajišťovat uživatelskou podporu.
2. Tato místa musí také plnit funkci vzdělávací a testovací (zajišťovat školení pro začínající i pokročilé uživatele).

Od této dílčí kampaně (masivně podporované francouzskou vládou) si vláda slibuje zvýšení zájmu Francouzů o využívání internetu. Kampaň probíhá na celém území Francie, nejintenzivněji v oblastech s nejnižším procentem počtu uživatelů internetu.

6.3 Projekt Proxima – Mission Internet, École et Famille

Domácnosti a zejména pak školy jsou pro rozvoj informační společnosti klíčové, jelikož podle údajů Eurostatu 71% občanů EU používá internet doma, 43% v zaměstnání, 33% u přátel, známých, příbuzných, 19% na univerzitě, ve škole, jen 13% ve veřejně přístupných místech, vybudovaných za těmito účely francouzskou vládou, 9% v internetových kavárnách, zanedbatelná část jinde. Z tohoto důvodu také francouzské Ministerstvo školství vypracovalo tento projekt.¹

Projekt Proxima byl vypracován pod vedením Ministerstva školství v srpnu roku 2003. Svým působením se zaměřuje na domácnosti a zejména na školy. Tímto projektem se školy staly „aktéry dění na internetu“. Velkou výhodou tohoto projektu je, že na jeho realizaci nejsou prakticky potřeba žádné velké finanční prostředky. Systém bude využívat stávajících technologií l’Espace Numérique des Savoirs.

ENS (Espace Numérique des Savoirs) je projektem francouzského Ministerstva školství. Jeho testovací fáze byla zahájena v roce 2002 a trvala do konce roku 2004. Testování se účastnilo okolo tisíce jak středních, tak vysokých škol. Jedná se o portál, který zpřístupňuje školám elektronické zdroje z oblasti vědy a techniky. V současné době se řeší otázka nákupu licencí u placených zdrojů. Pro období testování byly vyjednány zvýhodněné podmínky. Doposud bylo na projekt vynaloženo celkem 2 miliony euro.

---

¹ BENHAMOU, Bernard; Francie. Ministère de la famille; Francie. Ministère de l'enseignement scolaire. *Le projet Proxima, pour une appropriation de l'Internet à l'école et dans les familles* [online]. Paris : Ministère de l'enseignement scolaire, 2003 [cit. 2006-03-25]. 110 s. Mission Internet, école et famille. Dostupný z WWW: <<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/034000550/0000.pdf>> nebo <<http://www.educnet.education.fr/chrgt/ProjetProxima.pdf>>

Projekt Proxima zavádí také nové projekty určené středním školám. Jejich hlavním cílem je seznámit studenty středních škol s informačními technologiemi a zejména s internetem a vyhledáváním informací. Jedná se zejména o projekt **B2i** (Brevet informatique et Internet), jehož cílem je získání osvědčení o schopnosti aktivně využívat a vyhledávat informace na internetu. Studenti středních škol se budou učit pracovat s internetem, aktivně jej využívat jako informační zdroj, vytvářet vlastní webová sídla a prezentace na internetu, využívat multimediální informační zdroje ve výuce, studenti se tak zároveň aktivně seznámí s technologiemi, nutnými pro šíření informací na internetu. Studenti středních škol se budou taktéž aktivně podílet na vzniku databází, jejichž témata budou určována akademickou sférou.

6.4 Projekt MIPE (Micro ordinateur pour les étudiants)

V roce 2004 prosadil tehdejší francouzský ministr školství François Fillon výrazné zlepšení technického vybavení univerzit. Budovy univerzit i kolejí byly vybaveny bezdrátovými sítěmi wi-fi pro neomezené připojení k internetu. Během roku 2004 se zvýšil počet takto připojených škol z 8 na 22%.

Projekt MIPE 2

Vychází z průzkumů, které byly provedeny v roce 2004 na francouzských univerzitách a navazuje na projekt **MIPE (Micro ordinateur pour els étudiants – Mikropočítač pro studenty)**. Všichni studenti na univerzitách dnes již pravidelně používají internet, ale jen 22% z nich má odpovídající notebook. Projekt MIPE 2 byl zahájen v roce 2005. Do projektu se zapojily přední výrobci počítačové techniky jako společnosti Dell, Packard Bell, 6 bank a 2 společnosti poskytující úvěry.

Předběžný rozpočet projektu se odhaduje na 5.1 milionů eur. Stát přispěje 1.2 miliony eur, univerzity 3.1 miliony eur. Ostatní partneři dají zhruba 900 tisíc eur na reklamní kampaň. Studentům jsou nabízeny notebooky od 1000 do 3000 eur. Studenti mohou využít speciálních úrokových sazeb a pořídit si tak notebook na splátky již za 1 euro denně, pokud si zakoupili notebook v hodnotě 1000 eur. Za notebook v hodnotě 1500 eur zaplatí 1.5 euro denně a za notebook v hodnotě 2000 eur zaplatí 2 eura denně. Doba splácení se pohybuje v závislosti na hodnotě notebooku od 12 do 36 měsíců.

Program má velice přísná kritéria. Není dovoleno vyprodávat zastaralé modely, počítač musí být dodán ve lhůtě nepřesahující 40 dnů, musí vážit méně než 3kg, jeho baterie musí vydržet minimálně 3hodiny.

K povinné výbavě každého modelu musí patřit vestavěný modul nebo karta pro wi-fi, vypalovačka DVD, nesdílená grafická karta a antivirová ochrana (po dobu 6 měsíců zdarma).

Na každý notebook musí být záruka 2 roky. Celkové náklady na pořízení počítače jsou pro studenty o 100-200 eur nižší než v běžném prodeji. V některých případech banky a úvěrové instituce požadují zajištění úvěru ručení.

Notebook je na francouzských univerzitách dnes již nutností. Některé francouzské univerzity již zcela přestávají distribuovat klasické tištěné učební texty, ale přecházejí pouze na jejich zveřejňování výhradně v elektronické podobě. Celý projekt je mezi studenty i odborníky hodnocen velmi kladně.

Studentům přináší notebook s wi-fi technologií výhodu rychlého připojení **zdarma** k internetu. Pokud bude většina studentů vlastnit notebook, zjednoduší se tím administrativa spojená se studiem, bude možné pořádat ve větší míře on-line kurzy, zrychlí a zjednoduší se distribuce učebních textů.

Oba projekty (Proxima i MIPE 2) si kladou za cíl sblížit co nejvíce žáky a studenty s informačními technologiemi, podporovat jejich informační gramotnost, schopnost vyhledávat a zpracovávat informace.

6.5 Organizace, spolky a fóra na podporu informační společnosti

6.5.1 CISI

Činnost **CISI - Comité interministériel pour la société de l'information** (Výbor pro informační společnost) byla oficiálně zahájena na počátku roku 1999. Výbor má na starosti následující úkoly:

1. Bojovat proti prohlubování se tzv. „*fracture numérique*“ – nerovnoměrný procentuální stav uživatelů internetu v jednotlivých skupinách obyvatelstva Francie (vysoké procento uživatelů mezi vysokoškoláky a naopak nízký počet uživatelů internetu mezi lidmi s nízkým stupněm vzdělání). Na to bylo ze státního rozpočtu vyčleněno celkem 1.5 milionů eur.
2. Zvyšovat důvěryhodnost internetu (bojovat proti nevyžádané elektronické poště – spamům, zvyšovat bezpečnost přenosu dat, filtrovat sídla s rasistickou a teroristickou tematikou).
3. Největším úkolem výboru bylo ovšem vytvoření portálu <http://culture.fr> o francouzské kultuře. Vyčleněno bylo 2.5 milionů eur na digitalizaci francouzského kulturního dědictví, na podporu vydání výukových CD-ROM částkou 1.5 milionů eur.
4. Snaží se také zprostředkovávat jednání s telekomunikačními společnostmi. Se společností France Telecom vyjednal např. v roce 2003 jednotný paušální poplatek ve výši 30€ za měsíc za vysokorychlostní linku ADSL (samozřejmě existují i další méně využívané možnosti, jakými jsou např. UMTS či BLZ nebo kabelové připojení).

5. Jako vládní orgán se snaží stimulovat konkurenci v oblasti telekomunikací. S rozvojem mobilních telefonů a možností připojit se jejich prostřednictvím na internet se nyní francouzská vláda snaží formou různých nařízeních zvyšovat konkurenci v telekomunikační oblasti a tím snižovat ceny a podporovat rozvoj bezdrátové komunikace poskytující možnost připojení na internet a zajistit tak uživatelům širokou možnost výběru různých platforem.

6.5.2 Fête de l'internet

Již od roku 1998 jsou v rámci festivalu Fête de l'internet pořádány konference tématicky zaměřené na internet, jeho propagaci a možnosti využití v profesním i soukromém životě. V různých místech jsou představovány nové informační technologie a možnost jejich využití. Festival probíhá po celé Francii, také v Belgii, Québecu, v malém státě Burkina – Faso, Senegal, Madagaskaru a v dalších frankofonních zemích.

Hlavním účelem festivalu je demokratizace přístupu k internetu, dále rozvíjet jeho použití, informační kampaň o službách, které nabízí, podporovat vysokorychlostní připojení k internetu. Každý festival je nějak tématicky zaměřený, přihlášky a tématická zaměření jsou pečlivě vybírána. Hlavním účelem festivalu je prohloubit povědomí o internetu a jeho službách.

6.6 Projekt Hôpital 2007

Projekt byl vypracován na konci roku 2002. Jeho hlavním cílem je informatizace francouzského zdravotnictví. Několik dílčích projektů bylo průběžně realizováno od poloviny 80. let 20. století. Ovšem ucelená koncepce chyběla. Na projekt Hôpital 2007 byla vyčleněna finanční částka ve výši 2.7 miliardy euro. Projekt je realizován ve dvou liniích – národní a regionální.

Hlavním úkolem projektu je

1. Vytvoření informačního systému, který výrazně zjednoduší administrativu lékařům a zejména prostřednictvím internetu umožní konzultace a přenos lékařských poznatků na dálku. Tím by se měla výrazně zefektivnit lékařská péče ve Francii.
2. Podpora informatizace ve zdravotnictví (zavádění nových informačních technologií do zdravotnictví).
3. Tvorba elektronické karty s údaji o prováděných vyšetřeních a zdravotním stavu pacienta (minimalizace duplicitních provádění jednotlivých vyšetření).

Projekt je naplánován do roku 2007, ovšem již koncem roku 2005 bylo jasné, že všechny dílčí části projektu nebude možné splnit v daném časovém horizontu (konec roku 2007). Bylo tedy naplánováno další pokračování projektu až do roku 2013.

Do konce roku 2005 se povedlo zvýšit využívání informačních technologií ve zdravotnictví, postupně se začíná se zaváděním elektronických zdravotních karet do praxe.

6.7 Internet a handicapovaní

Francouzská vláda se snaží o maximální demokratizaci přístupu občanů k internetu. Informační společnost má být dostupná pro všechny. Obtížnější přístup k internetu a informačním zdrojům mají handicapovaní občané. V případě internetu a informačních technologií to jsou zvláště nevidomí a slabozrací. Těm je určen projekt **Braille-net**, který byl spuštěn v roce 1996. Sdružuje výzkumné laboratoře z celé Francie. Stejnomená asociace byla založena v roce 1997 na podporu výzkumu a celého projektu. Asociace redigovala **Livre Blanc** (Bílou knihu) o přístupu nevidomých a slabozrakých k informačním technologiím a internetu. Kniha byla přeložena do 4 jazyků a také zpřístupněna na internetovém sídle braillet.net.

Zpřístupnění internetu pro nevidomé a slabozraké je, hned po zpřístupnění internetu mentálně postiženým, nejobtížnější. Takto handicapovaní musí mít na svém počítači nainstalován program pro převod webové stránky do Braillova písma (tzv. braillovský řádek je velmi nákladná záležitost) nebo musí být u webové stránky k dispozici hlasový výstup. Handicapovaným usnadňuje přístup k informacím také dobrá ergonomie (nepoužívat příliš mnoho odkazů, obrázků, animací, formát pdf není vždy nutný a je komplikovaný na převedení). Pro nevidomé a slabozraké bylo v roce 2000 zpřístupněno již 150 internetových sídel státní správy, zatímco ještě v roce 1996 jich bylo pouhých 12. Francie se tak v této oblasti zařadila mezi nejvyspělejší země Unie.

Francouzská vláda se snaží prostřednictvím rozšíření programů pro nevidomé přispět k jejich vyššímu vzdělání a posléze i vyšší zaměstnanosti. Stará se o to, aby také této skupině obyvatel byla zpřístupněna elektronická administrativa a bylo jim umožněno využívat internet.

6.8 Boj se cyber kriminalitou

Internet je celosvětová necenzurovaná síť. Uživatelé mají svobodný přístup k informacím, mohou publikovat na svých stránkách libovolné informace. Tyto hlavní znaky internetu z něj však činí nástroj vhodný pro páčání tzv. cyber kriminality. Státy po celém světě se snaží různými opatřeními cyber kriminalitě bránit.

23.11. 2001 přijala Evropská komise konvenci týkající se cyber kriminality. 11.6. 2003 přijalo francouzské ministerstvo zahraničí tuto evropskou konvenci. Ta se snaží harmonizovat legislativu v jednotlivých státech EU, rozšiřovat na poli boje se cyber kriminalitou kooperaci jednotlivých států, bojovat s xenofobií, rasismem a antisemitismem na internetu, snaží se zvyšovat informovanost a povědomí uživatelů o možnostech a rizicích informačních technologií (zejména podporovat informační výuku na školách a univerzitách).

Intenzivně se francouzská vláda začala zabývat bojem s rasismem, antisemitismem a xenofobií od počátku roku 2004, kdy byly ve Francii zřízeny vládní komitety (Comité interministériel de lutte contre le racisme et antisémitisme) a byla přijata první opatření na ochranu dětí a mládeže před násilím, rasismem a kriminalitou na internetu (využívání firewallů). Zároveň byla také zahájena užší kooperace s organizacemi bojujícími proti rasismu, xenofobii, pedofilii, které se snaží podporovat tvorbu počítačových programů chránících zejména děti a mládež. Příkladem je program **LogProtect**, který je zcela zdarma a brání dětem připojovat se na stránky s rasistickou, pedofilní, pornografickou a jinak kriminální tematikou. Rodiče snadno nastaví program podle věku dítěte.

V roce 2004 byl spuštěn plán **Confiance** (Důvěra). Tento plán je zaměřen na boj s pedofilii. Zaměřuje se především na prevenci ve školách, učí žáky správně využívat internet.

Cílem plánu je vybavit 90% škol ochrannými počítačovými programy a vypracovat tzv. *černou listinu*, která obsahuje na konci roku 2005 zhruba 400 tisíc internetových sídel, které mají nebezpečný obsah pro děti a dospívající mládež.

Na boj s xenofobií a rasismem se zaměřuje program **PRINCIP** (Plateforme pour la Recherche l'Identification et la Neutralisation des Contenus racistes, antisémites et xénophobes sur Internet), který vznikl ve spolupráci s Institut national des langues et civilisations orientales a Université de Paris. Experimenty byly zahájeny v roce 2005. Programu PRINCIP předcházela program **PrAX** (Prévenir le racisme et la Xénophobie), zahájený roku 2004, který se zaměřoval na rasistické texty v počítačových sítích, textech, na CD-ROM.

Současné priority francouzské vlády v boji se cyber kriminalitou můžeme shrnout do následujících bodů:

1. Analyzovat cyber kriminalitu (její projevy, geografické lokace, statistiku výskytu).
2. Podporovat rozvoj stále účinnějších obranných nástrojů v boji se cyber kriminalitou.
3. Seznamovat veřejnost s projevy cyber kriminality a možnostmi obrany.
4. Podporovat zejména rozvoj technologií zaměřených na obranu před šířením dětské pornografie na internetu, rasismu, terorismu a informačního pirátství.
5. Podporovat rozvoj informačních technologií ve výzkumu a vývoji.

6. Zdokonalovat policejní technologie na odhalování cyber kriminality
7. Od prosince roku 2003 je přístupná internetová stránka <http://www.mineurs.fr>, která varuje uživatele před riziky spojené s používáním informačních technologií, radí v oblasti zabezpečení (antivirové programy, firewally).

Boj se cyber kriminalitou je celosvětový problém, jehož řešení je velmi náročné. Ve světě existuje mnoho iniciativ a ochranných počítačových programů. Ovšem zabránit šíření dětské pornografie, rasismu a násilí je obtížně řešitelný problém.

6.9 Legislativní opatření vydaná za účelem rozvoje internetu

V souladu s legislativní politikou EU byla vydána v letech 2002-2004 následující legislativní opatření.

Zákon č. 2004-669 z 9.7. 2004 vztahující se na elektronickou komunikaci a na audiovizuální přenos dat „paquet télécoms“. Ještě více otevírá trh s telekomunikacemi – komercializace poskytování elektronických a audiovizuálních služeb.

Tomuto zákonu předcházela zákon č. 2003-1365 z 31.12. 2003, který odstraňoval monopol společnosti France Télécom (ten jako jediný výhradní telekomunikační operátor zajišťoval poskytování telekomunikačních služeb pro 8 miliónů francouzů).

Zákon č. 2004-575 z 21.6. 2004, jehož cílem bylo zvýšit důvěru Francouzů v elektronické obchodování (platby prostřednictvím internetu, použití kódování a boj se cyberkriminalitou etc.). V tomto zákoně je poprvé definována elektronická on-line komunikace uživatelů – práva a povinnosti účastníků této komunikace. Veškeré domény ve tvaru www.nom.fr musí být registrovány. Zákon přispívá také k rozvoji elektronické komunikace.

V současné době je v procesu schvalování nový zákon o autorských právech, jeho předcházející verze neprošla v radě ministrů 12.listopadu 2003. Ten má nahradit dosavadní vládní nařízení 2001/29/CE z 22. května 2001. Nový zákon bude již plně harmonizován s legislativními opatřeními Evropské unie. Nový zákon počítá již s elektronickým publikováním, vlastněním kopie díla pro vlastní potřebu a výjimky pro handicapované.

7 Elektronická administrativa

O transformaci administrativy na elektronickou administrativu se ve Francii hovořilo již od poloviny 90. let 20. století. K její samotné transformaci (integrace do prostředí internetu) však došlo až na přelomu tisíciletí. Důvodů bylo hned několik: nedostatečná dostupnost internetu pro Francouze, nutnost pečlivě zvážit, které administrativní úkony převést prioritně do elektronické podoby, připravit úředníky státní a místní správy na transformaci administrativních procesů.

7.1 Vznik a vývoj elektronické administrativy ve Francii

První snahy o informatizaci elektronické administrativy ve Francii pochází z let 1960-1970. Byly vedeny zejména snahou o zvýšení její produktivity.

Od 80. let byly některé služby elektronické administrativy dostupné přes terminál Minitel. K jejich postupné transformaci do prostředí internetu docházelo průběžně od roku 1994. V srpnu 1997 rozhodla francouzská vláda o definitivní transformaci elektronické administrativy do prostředí internetu.

Koncepci současné podoby elektronické administrativy představil ve zprávě *„L'Hyper République: bâtir l'administration en réseau autour du Citizen“* Vincent Bénard roku 2003.

Elektronická administrativa je rozvíjena ve čtyřech úrovních. Všechny čtyři úrovně již v současné době běží nebo byly nedávno dokončeny. První dvě etapy představují aktivní přípravu na zavedení elektronické administrativy do praxe, další dvě řeší její skutečnou realizaci v praxi.

První etapa je v současné době dokončena. V této úvodní etapě, která probíhala v letech 1996-2004, se jednalo především o modernizaci infrastruktury a organizaci produkce státní správy.

Francie má bohatou síť orgánů státní správy, proto bylo také zapotřebí zveřejňovat a zpřehledňovat systém jejího fungování. V tomto období byly vybudovány přehledné webové stránky jednotlivých orgánů státní správy. Hlavní překážkou v tomto období byla chybějící informační infrastruktura, kterou bylo nutné dobudovat.

S **druhou etapou** se započalo v roce 1998. Tato etapa probíhá průběžně. Hlavním úkolem je maximální zjednodušení administrativy, zavádění, pokud možno jednotných elektronických formulářů.

Hlavním cílem **třetí etapy**, která začala poměrně nedávno (v roce 2000) a právě probíhá, je účinné zavádění elektronické administrativy do praxe. Podněcování fyzických i právnických osob k využívání elektronické administrativy, elektronického podpisu a zavádění elektronické komunikace mezi jednotlivými orgány státní správy, (minimalizace papírové komunikace).

V roce 2002 byla nastartována **čtvrtá, závěrečná etapa**, jejíž dokončení se předpokládá v roce 2012. Půjde o nahrazení klasických přepážek virtuálními. Hlavním cíle této etapy je zejména vybudování dostatečných ochranných mechanismů zabraňujících zneužití osobních údajů, zlepšení komunikace mezi jednotlivými úřady a budování vysokorychlostních informačních kanálů.

7.2 Vládní portály elektronické administrativy

Francouzská vláda, společně se systémem La Documentation française, se zaměřila na podporu rozvoje internetových portálů, jejichž hlavním cílem je podporovat elektronickou administrativu a její využívání, koherenci webových sídel jednotlivých orgánů státní správy (shodná grafika, obdobné uživatelské rozhraní), hypertextové propojování webových stránek orgánů státní správy s odkazy na příslušné zákony v systému **Légifrance**. Vytvořeny byly zatím dva portály na podporu elektronické administrativy: **service-public.fr** a **vie-publique.fr**

Portál vie-publique.fr byl založen v roce 2002 na podporu rozvoje informační společnosti. Občany má seznamovat především s dokumenty z oblasti politické, ekonomické, sociální a mezinárodní. Má za úkol usnadňovat přístup k různým informačním zdrojům prostřednictvím jednoho portálu, zpřístupňovat chronologický vývoj klíčových legislativních předpisů a nařízení (chronologie je vedena za léta 2000-2004).

Portál service-public.fr byl vytvořen v roce 2000 jako oficiální gateway k francouzské státní správě. Poskytuje on-line informace o státní správě, adresář sídel státní správy (národní i regionální), zákony (hypertextově propojeny s on-line systémem legifrance.fr), seznam volných pracovních pozic ve státní správě, bohatý systém nápovědy, jak pracovat s on-line formuláři a elektronickou administrativou vůbec, jednoduché i pokročilé vyhledávání. Portál je uspořádán do několika tématických skupin. Státní správa je zde členěna podle úrovně na národní a regionální. Obsahuje základní informace o mezinárodních organizacích působících na území Francie a také o orgánech Evropské unie.

Část portálu je dostupná kromě francouzštiny také v angličtině, němčině a španělštině.

Za 5 let své existence (založen v roce 2000) si portál **service-public.fr** připsal již řadu úspěchů. V roce 2005 byla měsíční návštěvnost portálu zhruba 2 miliony uživatelů. Od svého založení zaznamenal celkem 89 milionů přístupů. 97% respondentů odpovědělo v rámci průzkumu prováděného společností Opinion Way v červnu a červenci 2005, že jsou s portálem spokojeni nebo velmi spokojeni. Oproti roku 2003 je patrný nárůst velmi spokojených uživatelů o rovných 33% a spokojených uživatelů o 1%. Velký úspěch mezi uživateli zaznamenala rubrika **Actualité**, která informuje o nových službách, legislativě apod. S rubrikou **Actualité** je spokojeno rovných 81% uživatelů (nárůst o 28% oproti roku 2003), a velmi spokojeno 36% uživatelů (zde je nárůst o 8% oproti roku 2003).¹

Průběžně od svého vzniku rozšiřoval portál nabídku svých služeb. Celkem je dnes již přes portál dostupných celkem 2 320 formulářů (dvojnásobné množství proti roku 2001). Celkem 300 služeb elektronické administrativy s 1637 nejčastěji pokládanými otázkami a odpověďmi na ně a 4623 odkazy na portály a dokumenty státní správy je v současnosti dostupných on-line. Výsledky statistických údajů z prosince 2005 dokládají úspěchy elektronické administrativy. Portál navštívilo celkem 1 930 304 uživatelů a prohlédlo si 12 917 691 webových stránek.²

---

¹² La Documentation française. *Le portail de l'administration française*. [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25]. Dostupný z WWW: < <http://www.service-public.fr/>>.

Během pětiletého působení, kdy se portál zaměřoval převážně na služby pro občany, se podařila otevřít část «**Professionnels et enterprises**» pro profesionální uživatele a komerční společnosti. Od roku 2004 začaly fungovat nové programy na podporu rozvoje služeb uživatelům portálu.

Aplikace **COPERIA** (**CO**Production **En Réseau** de l'**I**nformation **A**ministrative) pro snadné vyplňování údajů v rubrikách portálu. **Akio Mail Center**, tento nástroj umožňoval, aby 150 osob odpovídalo na elektronické dotazy uživatelů.

V roce 2005 byla na portále spuštěna zcela nová služba «**personnalisation géographique**», která umožňuje uživatelům osobní nastavení portálu podle lokality, kde žijí.

7.3 Organizační struktura současné elektronické administrativy

Samotnou realizaci projektu elektronické administrativy měly na starosti 3 orgány. **ADAE** (**A**gence **p**our **le Développement de l'Administration Électronique**), který má na starosti modernizaci administrativy, **SIG** (**S**ervice **d'information **du** **G**ouvernement), který má na starosti koordinaci služeb zpřístupňovaných jednotlivými orgány státní správy, a **Sécretaire général du gouvernement**, který má na starosti strategickou koordinaci celého portálu.**

Ediční stránku portálu zajišťuje hned několik orgánů **centres interministériels de renseignements administratifs** (mezivládní centra pro administrativní informace), **Délegation aux usagers et aux simplifications administratives** (Výbor na podporu uživatelů a zjednodušení administrativy), **Directions des Journaux Officiels** (ředitelství Journal Officiel) a **La Documentation française** (ediční a operační koordinátor portálu).

ADAE

Hlavním realizačním orgánem projektu elektronické administrativy byla ustavena **ADAE**. Ta se programově zaměřuje na základní cíle elektronické administrativy, obsažené v dokumentu RESO 2007, jakými jsou:

1. Podporovat rozvoj portálů zabývajících se elektronickou administrativou, **service-public.fr**, **vie-publique.fr**, rozvíjet portál **legifrance.gouv.fr** zpřístupňující elektronické sbírky zákonů, nařízení, vládních a ministerských rozhodnutí a také portál **ladocumentationfrancaise.fr**, kde uživatelé nacházejí vládní zprávy
2. Vypracovávat koncepce nových projektů na zvýšení ochrany osobních údajů při jejich elektronické výměně a zvýšit tak důvěru Francouzů v elektronickou administrativu i elektronický podpis a jeho používání.
3. Podporovat kooperaci mezi orgány státní správy, organizovat školení pro její zaměstnance, navrhopvat a předkládat vládě podněty formou doporučení a návrhů na podporu rozvoje elektronické administrativy.
4. Aktivně rozvíjet e-demokracii. Dávat možnost občanům se prostřednictvím oficiálních webových stránek francouzské vlády se vyjádřit k aktuální politické situaci, návrhům zákonů a nařízením, dát prostor pro diskusi.
5. Nadále rozvíjet nejen elektronickou administrativu na národní úrovni, ale aktivně ji podporovat také na regionálních úrovních, prostřednictvím sociologických průzkumů měřit spokojenost uživatelů a nadále ji podle jejích podnětů upravovat a rozvíjet.

7.5 PSAE

9.2. 2004 premiér slavnostně oznámil oficiální zahájení strategického plánu **PSAE** (Plan stratégique de l'administration électronique-Strategický plán an podporu elektronické administrativy), kde byly stanoveny tři hlavní strategické cíle elektronické administrativy ve Francii:

1. Zjednodušit administrativní procesy a usnadnit tak život občanům i podnikatelským subjektům.
2. Garantovat bezpečnost osobních údajů během jejich zpracování orgány státní a místní správy a při jejich komunikaci.
3. Přispívat k modernizaci státní a místní správy.

Tyto hlavní strategické cíle jsou realizovány prostřednictvím akčního plánu **P2AE** (Plan d'Action de l'Administration Électronique), který obsahuje **140 konkrétních programů** jednotlivých ministerstev a orgánů státní a místní správy na podporu elektronické administrativy.

7.5.1 P2AE

Akční plán P2AE (**Plan d'Action de l'Administration Electronique** – Akční plán na podporu elektronické administrativy) byl rovněž představen premiérem 9.2. 2004 (současně se strategickým plánem **PSAE**). Obsahuje **140 konkrétních programů** ministerstev a orgánů státní a místní správy, které si kladou za cíl vytvořit 300 nových elektronických služeb dostupných pro veřejnost v letech 2004-2007. Akční plán obsahuje konkrétní technická data a podrobný časový harmonogram zavádění jednotlivých programů tak, aby vše probíhalo kontinuálně.

V následující části stručně v bodech pojednám o nejdůležitějších projektech akčního plánu.

1. Na podporu zvýšení informovanosti veřejnosti o elektronické administrativě začala od října 2004 fungovat telefonní linka **3939 «Allô Service Public»**. Za 1 minutu konzultace zaplatí 0.12 euro. Průměrná délka konzultace byla 3 minuty. Během této doby byl uživatel informován o službě a postupu, jak službu využívat.
2. V blízké době (rok 2006) se počítá s vytvořením osobních účtů tzv. „*mon.service-public.fr*“ na portálu francouzské administrativy **service-public.fr**, který bude umožňovat uživatelům bezpečný přístup ke všem on-line dostupným službám elektronické administrativy.
3. Od konce roku 2006 se počítá s postupným nahrazením existujících identifikačních karet elektronickými identifikačními kartami. O tomto velice zajímavém projektu francouzské vlády bude podrobně pojednáno.

4. V září roku 2005 byl spuštěn portál **changement-adresse.gouv.fr**, který umožňoval on-line nahlášení změny trvalého bydliště. Elektronicky ohlásilo změnu adresy 17% Francouzů, kteří se stěhovali během posledních 4 měsíců roku 2005, kdy byla služba zahájena, což je vzhledem ke krátké době existence služby dobrý výsledek.

5. Během roku 2006 se počítá s ukončením experimentální etapy **CVQ (Carte de Vie Quotidienne)** a se zaváděním této elektronické karty do praktického života. O tomto typu karty bude dále pojednáno.

6. **Journal officiel**, v němž je publikována veškerá francouzská legislativa, bude během několika následujících let vydáván pouze v čistě elektronické podobě. Umožní širší způsob použití. Propočtená úspora papíru je 6 tun ročně.

7.6 Služby elektronické administrativy dostupné na konci roku 2005 pro občany

V listopadu 2005 bylo prostřednictvím elektronické administrativy umožněno občanům provádět následující administrativní úkony (plně elektronicky nebo jen částečně).

1. Občanům je umožněno podávat elektronicky **daňové přiznání**. Za tímto účelem byl v roce 2002 spuštěn program **COPERNIC**. Program umožňuje on-line kalkulaci daní, radí v daňové problematice, je možné si zcela anonymně na portálu **www.impots.gouv.fr** nastavit osobní profil, základní – týká se většiny domácností a kompletní – pro podnikatelské subjekty. Daně je možné platit on-line. Zdarma je potom pravidelně dodáván do e-mailové schránky informační bulletin týkající se vybrané daňové problematiky. Hlavní výhoda spočívá ve 24 hodinové dostupnosti veškeré dokumentace. Od roku 2002 tedy nastává ve francouzské fiskální politice značný průlom. Program splňuje vysoká kritéria bezpečnosti přenosu citlivých údajů (podpis dokumentu elektronickým podpisem je samozřejmostí). Přístup úředníků k osobním údajům občanů podléhá přísným bezpečnostním podmínkám. V roce 2005 využilo službu on-line podání daňového přiznání 3.74 milionů francouzských domácností.
2. Prostřednictvím portálů francouzských **úřadů práce** **www.anpe.fr** je možné se registrovat, vytvořit vlastní profil (zobrazovat se budou pouze pracovní nabídky odpovídající zvoleným parametrům-vzdělání, region, finanční ohodnocení) a vložit životopis do elektronické databáze.

Uchazečům o zaměstnání je rovněž umožněn zápis do kurzů distančního vzdělávání, konzultace pracovních nabídek v zahraničí, v mezinárodních organizacích apod. Po vyplnění příslušného elektronického formuláře je možné plně automaticky získávat měsíčně na účet podporu v nezaměstnanosti.

3. Zcela elektronickou formou lze v současné době registrovat vozidla. Možná je také platba pokut za některé dopravní přestupky (např. překročení maximální povolené rychlosti) on-line přes portál www.amendes.gouv.fr.
4. Bez čekání na úřadech mohou Francouzi elektronicky žádat o vystavení kopie rodného listu, oddacího listu, výpis z rejstříku trestů. Ta je jim posléze zaslána poštou. Průměrná doba vyřízení je 3 pracovní dny.
5. Zcela elektronickým způsobem je nyní možné nahlásit změnu adresy prostřednictvím již zmiňovaného portálu changement-adresse.gouv.fr.

Zatím nebyla zavedena možnost žádat elektronicky o vydání cestovního pasu. Žádost o vydání řidičského průkazu zatím není možné odesílat elektronicky. Dostupný je pouze elektronický formulář, který si žadatel může stáhnout z internetu a vyplnit. Obdobný postup jako v případě žádosti o řidičský průkaz musí Francouzi podstoupit v případě žádosti o stavební povolení.

Služby určené podnikatelským subjektům

1. Prostřednictvím již výše zmiňovaného portálu «www.impots.gouv.fr» a systému **COPERNIC** mohou firmy elektronicky podávat daňová přiznání.

2. Mají možnost také čistě elektronicky podávat celní prohlášení při cestách či převozu zboží do nečlenských států Unie prostřednictvím www.douane.gouv.fr.

Projekt ADELE je koordinován vládou organizací ADAE, která aktivně spolupracuje s ministerstvy, organizacemi i veřejností. Je naplánován do roku 2007. Má zajišťovat dostupnost elektronické administrativy pro všechny, usnadnit přístup k formulářům a odstranit fronty na úřadech.

7.7 Program INES

Program **INES (Identité nationale électronique sécurisée** – „Chráněná národní elektronická identita“) byl přijat francouzskou vládou 1.3. 2005. Tento program má podporovat vznik a rozvoj elektronické administrativy a skládá se z následujících bodů:

- slučovat, zjednodušovat a zabezpečovat proces žádostí o vydání elektronické podoby pasu a **CNIE (Carte Nationale d'Identité Électronique – Elektronická národní identifikační karta)**
- usnadňovat každodenní život Francouzů zaváděním tzv. **CVQ (Carte de Vie Quotidienne)**
- zavádět systém elektronických žádostí o elektronické identifikační karty a cestovní pasy (s výdejem prvních elektronických cestovních pasů se počítá od května roku 2006, do července je plánováno rozšíření výdejních míst po celém území Francie)
- zajišťovat co nejvyšší stupeň ochrany osobních údajů
- umožnit občanům prokazovat svou identitu prostřednictvím internetu, podporovat elektronický podpis, přispívat k rozvoji elektronické administrativy

7.7.1 Projekt CNIE (Carte Nationale d'Identité Électronique)

Projekt CNIE je jednou z nejdůležitějších součástí programu INES, souvisí s rozvojem elektronické administrativy a se stále rychleji se rozvíjející elektronickou komunikací. Cílem projektu je vytvoření perfektně zabezpečené a nezaměnitelné elektronické identifikační karty každého občana Francie. Elektronická identifikační karta bude obsahovat mikroprocesor s pamětí, kde budou uloženy osobní údaje držitele karty, bude ji možné používat také k elektronickému podpisu a při utajovaných obchodních transakcích (v elektronickém obchodě). Se zahájením vydávání karet se počítá v časovém horizontu zhruba od konce roku 2006.

Elektronická identifikační karta má formát bankovní karty, kde jsou uvedeny textové údaje shodné jako na klasické identifikační kartě. Elektronický čip obsahuje informace s údaji sloužící k identifikaci a pro vyšší stupeň zabezpečení i PIN kód. CNIE je určena pro každého Francouze (zahrnuje dospělé i děti). Počítá se s vydáváním 2 základních typů karet.

Základní model karty bude obsahovat pouze osobní údaje občana. Kartu s rozšířenými funkcemi bude možné používat k elektronickému podpisu, bude mít vyšší ochranné prostředky (přidělení PIN kódu, u nižšího stupně ochrany stačí pouze přítomnost karty). Základní typ karty bude vydáván všem (i dětem). Za vydání karty se bude platit od 5 do 10 eur.

Hlavní přínosy projektu CNIE

1. Vyšší míra ochrany osobních údajů
2. Zjednodušení komunikace a plateb na úřadech (možnost použití karty jako elektronické peněženky)
3. Podpora demokratických principů (možnost volby na dálku)
4. Boj proti terorismu (obtížná možnost falsifikace karty, osobních údajů)

5. Nabídne občanům širokou škálu výhod (elektronický podpis, transakce přes internet)

7.7.2 Hodnocení projektu CNIE francouzskou veřejností

Projekt elektronických identifikačních karet má velkou naději na své budoucí úspěšné uplatnění. Podle průzkumů se Francouzi ze ¾ vyslovili pro zavedení elektronických identifikačních karet. Předběžně se náklady na zavedení elektronických identifikačních karet ve Francii odhadují na 205 milionů eur.

V současnosti probíhají široké diskuse o použití biometrických údajů v elektronických kartách. Faktem zůstává, že zavedení elektronických karet velkou měrou zjednoduší život Francouzů. Otázka biometrických údajů je široce diskutována nejen ve Francii, ale také v evropském parlamentu. Počítá se v budoucnu dokonce s nahrazením cestovních pasů právě elektronickými identifikačními kartami.

Francie si přeje zavést elektronické karty v podobě dostupné všem občanům. Náklady na jednu kartu by měly být maximálně 10 eur, na rozdíl od Finska, kde elektronické karty povinné nejsou a jejich cena je 40 eur, protože finanční podpora projektu vládou zde není tak vysoká.

Obecně lze říci, že Francouzi začali aktivně využívat elektronickou administrativu. Vidí v ní možnost zrychlení a zefektivnění administrativních procesů. Každý druhý Francouz již navštívil portál elektronické administrativy nebo se v nejbližší době k tomuto kroku chystá. To představuje velký příslib do budoucna. Ovšem elektronická administrativa a její využívání jde ruku v ruce s vysokorychlostním internetem.

7.7.3 Situace ve vybraných evropských zemí

Německo – elektronická identifikační karta je povinná a platí se za ní 8 euro. Obsahuje digitální fotografii a lze ji použít k elektronickému podpisu.

Belgie – od roku 2005 je elektronická identifikační karta distribuována široké veřejnosti, je povinná od 12 let a platí se za její vystavení 10 euro. Zatím obsahuje pouze digitální fotografii, ale nelze ji použít pro účely elektronického podpisu.

Estonsko – z nových členských států EU je Estonsko překvapivě vpředu, co se týče vydávání elektronických identifikačních karet. Karta je placená (10 euro). Zatím jich bylo vydáno 700 tisíc. Kartu lze použít na městskou hromadnou dopravu, pro přístup ke zdravotnickým informacím. Předpokládá se integrace řidičského průkazu, pojištění na auto, možnost elektronicky volit.

7.7.4 Projekt CVQ

Projekt **CVQ (Carte de Vie Quotidienne** – „Karta pro každodenní použití“) si klade za cíl vydávat elektronické karty, které budou mít formát kreditních karet a budou usnadňovat Francouzům každodenní život. Počítá se s jejich širokým uplatněním v každodenním životě. S jejich vydáváním se počítá od poloviny roku 2006.

Možnosti využití **CVQ**:

1. **Za účelem plateb.** Kartu je možné používat jako tzv. **elektronickou peněženku**. Lze ji přednabít na určitou hodnotu a poté realizovat platby (účet může být rodinný nebo osobní) nebo je možné ji používat pouze jako doklad s informacemi o stavu konta a platit prostřednictvím speciálního systému **Monéo**. Kartu bude možné používat při realizaci plateb na úřadech nebo jako permanentku pro vstup do bazénů, tělocvičen apod.

2. Děti budou moci kartu využívat **ve školách** (vstup do knihovny, platby ve školních jídelnách, objednání a výběr jídel na další den, doprava školním autobusem). Karta bude sloužit také jako kontrola docházky. Při nepřítomnosti dítěte ve škole bude automaticky zaslána rodičům SMS zpráva.
3. Kartu bude možné využívat také při **sportovních a kulturních aktivitách** (rezervace a platba sportovních aktivit prostřednictvím internetu, možná kontrola kdo je ve sportovním zařízení – u dětí lze kontrolovat účast na hodinách tělocviku, jako vstupenka na kulturní akce, pro rezervaci vstupenek přes internet).
4. Umožní zjednodušení systému parkování. Po přiložení karty získá občan parkovací lístek. Částka za parkování mu bude odečtena z předplacené elektronické peněženky. Výrazným způsobem se tak zjednoduší parkování ve městech.
5. Široké uplatnění najde karta také v **elektronické administrativě** (zrychlení administrativních procesů, komunikace s úřady, snadná identifikace a dostupnost osobních údajů, nebude nutné žádat dvakrát o stejnou věc).
6. S využitím karty se počítá také v **e-demokracii**. Volič se prostřednictvím karty identifikuje u počítače a může jít volit. Na jeho kartě se zaznamená kdy a kde volil. Pro možnost zahájení provozu tohoto systému volby je nutné, aby ministerstvo vnitra vydalo legislativní úpravu umožňující volit na dálku. Počítá se zvýšením volební účasti v případě umožnění volby na dálku.

7.8 Legislativní opatření spojená s elektronickou administrativou

V současné době neexistuje ve Francii ucelená legislativa vztahující se k elektronické administrativě. Jednoznačný legislativní rámec, který by přesně definoval elektronickou administrativu a pravidla jejího používání je zatím ve fázi příprav. Za účelem zjednodušení tvorby zákona byl přijat 9.12. 2004 tzv. „*Zjednodušující zákon*“, který umožňuje vládě přijímat řadu nařízení týkající se elektronické administrativy, aniž by tato nařízení musela být schválena parlamentem. Tím se výrazně zjednodušila procedura tvorby nové legislativy týkající se elektronické administrativy.

První zákon vztahující se k administrativním procesům je **zákon č. 78-753 ze 17.7. 1978 o přiblížení administrativy veřejnosti, o svobodném přístupu občanů k administrativním dokumentům**. Zákon byl 6.6. 2005 novelizován **vládním nařízením č. 2005-650 O svobodném přístupu k administrativním informacím**. Zaručuje Francouzům právo na přístup k administrativním dokumentům (zprávy, studie, statistiky, memoranda, doporučení apod.) zpracovávaných orgány státní a místní správy. Dokumenty jsou samozřejmě chráněny podle autorského zákona a není je tedy možné využívat pro komerční účely.

Dotazovaný úřad musí dodat požadovaný dokument ve lhůtě 1 měsíce od obdržení požadavku. Stížnosti na administrativní průtahy, nevyřízené žádosti, vyřizuje **CADA (Commission d'Accès aux Documents Administratifs** – Komise zajišťující přístup k administrativním dokumentům), jehož hlavním úkolem je pomáhat občanům při řešení problémů spojených s administrativními otázkami. Pomáhá občanům při potížích s vydáním dokumentů.

Hraje úlohu prostředníka mezi orgánem státní resp. místní správy a občanem, má funkci poradce a podává návrhy na zlepšení elektronické administrativy orgánům státní správy. Při sporech občanů s orgány státní správy je povinné vyžádat si stanovisko CADA k případu.

Francie se stala jednou z prvních zemí, kde byl přijat **zákon na ochranu údajů**. První zákonná úprava č. 78-17 ze 6.1. 1978 – Zákon o svobodném přístupu k elektronickým souborům a k informatice. Upravuje uchovávání a komunikaci osobních údajů. Zákon č.78-17 ze 6.1. 1978 byl novelizován v srpnu 2004 **zákonem č. 2004-801 ze 6.8. 2004 o ochraně, uchovávání a komunikaci osobních údajů**, kdy byl přijat na základě nařízení EU o ochraně údajů (1995/46/EC). Definuje pojem osobní údaj, přesně určuje podmínky, za jakých mohou být osobní údaje uchovávány, jakým způsobem mohou být využívány a následně komunikovány, určuje sankce za porušení zákona (maximální peněžité sankce je 300 tisíc eur a maximální výše trestu odnětí svobody až do výše 5 let).

Zákon z roku 1978 ustanovil **CNIL (Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés)**. Funkce komise byly spolu se zákonem v srpnu 2004 novelizovány. Komise dohlíží nad dodržováním zákona o ochraně osobních údajů, upravuje pravidla pro jejich uchování, vydává normy určující bezpečnostní kritéria informačních systémů a databází, uchovávajících a zpracovávajících osobní údaje, uděluje certifikáty o bezpečnosti informačních systémů, dává podněty parlamentu ohledně novelizace zákona na ochranu osobních údajů, jeho stanoviska k otázkám ochrany osobních údajů mají poradní charakter. Komise je složena ze 17 komisařů (2 poslanci, 2 senátoři, 2 členové Ekonomické a sociální rady), 6 zástupců z oblasti vysokého soudnictví, 5 pověřených kvalifikovaných odborníků. Mandát všech členů je 5 let.

Dalším zákonem, který upravuje **elektronickou komunikaci je zákon č. 2004-669 z 9.7. 2004**. Tímto zákonem implementovala Francie nařízení EU týkající se elektronické a audiovizuální komunikace.

V této kapitole byly stručně shrnuty nejdůležitější zákony a nařízení týkající se elektronické administrativy. Samostatná kapitola bude věnována elektronickému podpisu.

7.9 Elektronický podpis

Zákon č. **2000-230** o elektronickém podpisu vstoupil ve Francii v platnost 13. března 2000. Byl schválen v souladu s legislativní politikou Evropské unie (směrnice Evropské komise – 1999/93/CE). Tato směrnice stanovuje pro členské státy povinnost zajišťovat, aby zaručené elektronické podpisy založené na kvalifikovaných certifikátech a vytvořené pomocí prostředků pro bezpečné vytváření podpisu splňovaly jednak právní požadavky na podpis ve vztahu k datům v elektronické podobě stejně, jako vlastnoruční podpisy splňují tyto požadavky ve vztahu k datům na papíře, a také byly přijímány jako důkazy v soudním řízení.

Elektronickým podpisem se v tomto zákoně rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojeny k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.

Elektronický podpis musí být jednoznačně spojen s podepisující osobou, musí umožňovat identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě, musí být vytvořen a připojen k datové zprávě prostředky, které má podepisující osoba ve své vlastní výhradní kontrole. Z technologického hlediska je elektronický podpis krátký otisk původního dokumentu (tzv. hash) zašifrovaný soukromým klíčem. Lze také zcela jednoduše ověřovat integritu původní zprávy, tedy zda byla po podepsání změněna.

Nejméně komplikací s sebou přináší uznávání elektronického podpisu v důkazním řízení. Složitější je již integrace do právních předpisů. Zde zvolila Francie spolu s Itálií poněkud jiný způsob než většina evropských států.

Klasický model předpokládá přijetí zákona o elektronickém podpisu i s prováděcí vyhláškou upřesňující požadavky zákona, dále byly novelizovány klíčové právní předpisy, jako je občanský zákoník či zákon o sociálním pojištění. Ve druhém modelu, přijatém ve Francii a Itálii, došlo k novelizaci hlavních právních předpisů na úrovni zákonů. Řada právních úkonů tak byla rozšířena o elektronickou formu, jejíž náležitosti má později upravit prováděcí předpis.

Elektronický podpis se z hlediska státní informační politiky nejvíce uplatňuje při projektech na zavádění virtuálních přepážek ve státní správě. Některé orgány státní správy už rozbíhají své projekty elektronických podatelů, ale na jejich cestě stojí řada překážek. Mezi nejzásadnější z nich patří požadavky na vlastnosti certifikátů, formáty a čitelnost zpráv, způsoby ověřování elektronických podpisů či použitelnost klíčů. Řešit tyto problémy lze několika způsoby. Jedno z možných řešení, které se uplatňuje ve většině evropských států, vyžaduje, aby kvalifikované certifikáty obsahovaly jednoznačnou identifikaci podepisující osoby, pokud jsou použity v oblasti orgánů veřejné moci.

Francie, se svou specifickou informační politikou, se vydala jinou cestou. Francouzská státní správa, podobně jako česká, se rozhodla zavést elektronický podpis jako alternativu. Státní Certifikační komise za tímto účelem ustanovila zvláštní certifikační politiku, která odpovídá požadavkům státní správy. Poskytovatelé certifikačních služeb, kteří chtějí působit v této oblasti, musí svoje služby realizovat v souladu s touto politikou. Pokud jejich služby odpovídají jejím požadavkům, mohou prohlásit své certifikáty za odpovídající. Ve Francii v současnosti existuje deset poskytovatelů, kteří tyto odpovídající certifikáty vydávají.

Elektronický podpis má velkou budoucnost nejen vzhledem k možnosti jeho využití v elektronické administrativě, ale i v obchodním styku či pro šifrování elektronických zpráv.

Elektronická administrativa má za sebou již relativně dlouhou cestu vývoje. Řadu administrativních úkonů se již podařilo převést do čistě elektronické podoby (podání daňového přiznání elektronickou formou, registrace vozidel, nahlášení změny adresy trvalého bydliště apod.). V brzké době se počítá s dalším rychlým rozvojem elektronické administrativy. Hlavním úkolem následujících několika let bude postupné zavádění elektronických identifikačních karet, které budou postupně nahrazovat klasické tzv. carte blue. Francouzská elektronická administrativa se v posledních letech rychle rozvíjí. Její dynamický rozvoj představuje velký příslib do budoucna.

8 Dokumentalistická větev francouzské informační politiky

Tato větev francouzské informační politiky je představována dvěma hlavními vědecko-výzkumnými institucemi: **CNRS** (Centre national de la recherche scientifique) a **INIST** (Institut National de l'Information Scientifique et Technique).

8.1 Vědecko-výzkumné instituce

8.1.1 CNRS (Centre National de la Recherche Scientifique)

Bylo založeno prezidentem Albertem Leburnem 19.10. 1939 po vstupu Francie do 2. světové války. Vzniklo za účelem sjednocení a centralizace výzkumu, který ve Francii probíhal v různých na sobě nezávislých laboratořích. Zakládající laboratoří se stalo **Centre national de la recherche scientifique appliquée** (Národní centrum pro aplikovaný vědecký výzkum), kde působil mimo jiné nositel Nobelovy ceny za fyziku z roku 1926 **Jean Perrin**, který se stal zakladatelem CNRS. Prvním poválečným ředitelem se stal nositel Nobelovy ceny **Frédéric Joliot-Curie**. Do roku 1944 se CNRS zabývalo převážně výzkumem vojenských oborů, potravinářství, radiotechniky. V roce 1945 došlo k transformaci aplikovaného výzkumu prováděného v CNRS na výzkum základní. Aplikovaný výzkum se vyčlenil do tří velkých institucí CNET (Centre national d'études des télécommunications – Národní centrum pro výzkum telekomunikací), CEA (Commissariat à l'énergie atomique – Komissariát pro atomovou energii), ORSTOM (Institut français de recherche scientifique pour le développement en coopération – Francouzský institut pro rozvoj a spolupráci ve vědeckém výzkumu).

V roce 1966 došlo ke změně vnitřní struktury CNRS. Byly k němu přidruženy jako tzv. asociované jednotky některé univerzitní laboratoře a v 70. letech instituce federativního charakteru, IN2P3 (Institut national de physique nucléaire et de physique des particules – Národní institut jaderné fyziky a fyziky částic) a INSU (Institut national des sciences de l'univers – Národní institut pro výzkum vesmíru).

V 70. letech se výzkum v CNRS specializoval na inženýrské obory (pomoc zejména pro průmyslové podniky). V 80. letech se výzkum specializuje spíše na snahu nalézt odpovědi na společenské a globální problémy při uplatnění interdisciplinárního přístupu k výzkumu. Na konci 80. let byla aktivně navazována spolupráce se soukromými subjekty (zejména laboratořemi) a specializovanými institucemi. V 90. letech je zahájena aktivní politika podpisů kontraktů a spolupráce s velkými společnostmi a specializovanými instituty.

Současná podoba CNRS

CNRS se v současnosti specializuje na základní výzkum. Skládá se z 1260 samostatných vzájemně propojených výzkumných jednotek. V roce 2004 měl 26 000 zaměstnanců (z toho bylo 11 600 vědců a 14 400 inženýrů a administrativních pracovníků). Rozpočet v roce 2004 činil 2.214 miliardy eur. CNRS se snaží svým výzkumem a aktivitami pokrývat co největší část lidského vědění. Spolupracuje se 17 evropskými laboratořemi a na několika celosvětových projektech v laboratořích po celém světě.

8.1.2 INIST (Institut de l'Information Scientifique et Technique)

Stal se prvním vědecko - informačním centrem v Evropě. Kořeny INIST sahají až do roku 1939, kdy byl krátce po založení CNRS založeno také dokumentační středisko Service de Documentation du CNRS - Dokumentační centrum CNRS (tehdy ještě plně integrováno do jeho struktury). Od roku 1947 se Service de Documentation stal nejprve nezávislou laboratoří a poté zcela nezávislým centrem - Centre de Documentation. V roce 1970 došlo k rozdělení Centre de Documentation na CDST (Centre de Documentation Scientifique et Technique - pro technické obory) a na CDSH (Centre de Documentation en Sciences Humaines - pro humanitní obory).

Projekt na vznik samostatné vědecko-informační instituce, která měla zajišťovat informační podporu pro technické obory (humanitní byly přidruženy až později), byl vypracován roku 1984. O tři roky později se začalo se stavbou sídla ve Vandoeuvre-lès-Nancy, aby mohl být roku 1988 slavnostně založen INIST (Institut National de la Recherche Scientifique et Technique du CNRS). Do roku 1992 zastával institut pouze funkci CDST, teprve v roce 1992 přebral také funkci CDSH.

8.1.2.1 Služby a produkty INIST

Hlavní oblasti působení:

1. Zpřístupňuje velké množství dokumentů (zpracovává 8700 titulů periodik celosvětové provenience, dostupná je kolekce 75 tisíc vědeckých zpráv s retrospektivou do roku 1998, 125 tisíc disertačních prací s retrospektivou od roku 1985).
2. Zajišťuje bibliografické a věcné zpracování dokumentů (z oblasti přírodních věd, technických oborů, humanitních a sociálních věd), které jsou poté začleněny do bibliografických databází.
3. Poskytuje on-line služby DDS.

INIST disponuje obrovskými sbírkami dokumentů (tištěných i elektronických), zdarma lze vyhledávat dokumenty v databázi katalogu knihovny INIST, který obsahuje 5.000.000 záznamů. Každoročně poskytne INIST více než 6 000 uživatelům ve Francii i po celém světě více než 700 tisíc kopií dokumentů.

Pro vyhledávání článků je zřízen portál **ArticleScience** (<http://articlesciences.inist.fr>), jehož prostřednictvím lze on-line vyhledávat a objednávat články (služba DDS **ARTICLE@INIST**) z databáze článků, která obsahuje 10 milionů on-line přístupných článků s retrospektivou od roku 1990 (80% záznamů má abstrakt). Denní přírůstek je zhruba 3000 nově uložených článků. Obsahově jsou pokryty přírodní vědy, medicína, matematika, fyzika, chemie, aplikované vědy, informační věda, ekonomie, sociální a humanitní vědy. Rozhraní je dostupné ve 4 jazycích: francouzsky, anglicky, španělsky a italsky.

INIST nabízí celou škálu způsobů **DDS**.

1. Doručení dokumentu formou poštovní zásilky. Tento způsob je relativně pomalý, doba doručení se pohybuje mezi 3 až 5 dny, pokud se dokument nalézá ve fondu INIST, v opačném případě je uživatel odkázán na příslušnou knihovnu (případně Národní knihovnu pro realizaci mezinárodní meziknihovní výpůjční služby).
2. Elektronické doručení dokumentu je o poznání rychlejší. Průměrná délka se pohybuje kolem 48 hodin od odeslání požadavku. INIST využívá program **ARIEL®**. Z této služby mohou profitovat pouze uživatelé **ARTICLE@INIST** a portálu **ConnectScience.inist.fr**, přes který je možné prohledávat databáze **PASCAL** a **FRANCIS**.
3. Doručení prostřednictvím expresní kurýrní služby. Tato služba je dostupná pouze ve velkých francouzských městech.

Zde se doba doručení pohybuje kolem 24 hodin, pokud je dokument ve fondu INIST, a 2-4 dny, pokud dokument pochází z východní Evropy nebo USA či Kanady.

4. Dodání dokumentu je možné také prostřednictvím faxu. Zde se doba dodání pohybuje kolem 2 hodin, pokud se dokument nalézá ve fondu INIST a požadavek je podán v pracovních dnech do 17.h. Zároveň je poštou odeslána papírová kopie.

INIST nabízí také možnost dodání kopií disertačních prací domácí francouzské i zahraniční provenience. Doba dodání i cena je závislá na dostupnosti. V případě, že uživatel neuspěje s informačním požadavkem ve fondech INIST, je mu nabídnuta služba **Service Localisation d'Information**, která uživateli pomůže nalézt odpovídající informační zdroj.

Cenová politika DDS

INIST rozlišuje mezi předplatiteli a občasnými (jednorázovými uživateli). Předplatitelé mají možnost zřídit si u INIST účet. Minimální vklad na účet je 60 euro, což odpovídá 50 jednotkám UC, ve kterých je cena pro předplatitele uváděna. Částku je nutné z účtu vyčerpat do 3 let od vložení. Uživatelské konto je přístupné přes rozhraní **COMPTE@INIST**.

Žádané dokumenty jsou uživatelům většinou rozesílány elektronickou poštou. Cena se pohybuje v rozmezí 12.5 UC – 33UC podle rychlosti doručení a typu dokumentu. Dokumenty si lze samozřejmě vyžádat také v tištěné podobě. Zde je ovšem cena vyšší a pohybuje se v rozmezí 17.5 – 44UC. Za kopii disertačních práce, která se poskytuje pouze v elektronické podobě, zaplatí uživatel v případě, že se jedná o disertační práci domácí francouzské provenience 58 UC, za zahraniční disertační práci 73 UC. CNRS a ostatním vědecko-výzkumným institucím byla poskytována sleva 20%. Cena pro uživatele využívajících možnosti provádět jednorázové rešerše placené kreditní kartou je o několik euro dražší.

8.1.2.2 Databáze produkované INIST

INIST je také významným producentem databází. Databáze **PASCAL**, **FRANCIS** a **ISD**. Vyhledávání v databázích **PASCAL** a **FRANCIS** je možné přes portál **ConnectSciences.inist.fr**.

FRANCIS

Tato bibliografická multioborová databáze vznikla v roce 1972. Na konci roku 2005 obsahovala 2.5 milionu bibliografických záznamů dokumentů z humanitních a sociálních věd. 80% záznamů má navíc abstrakt a deskriptory v angličtině a francouzštině. Jazykově pokrývá databáze ze 41% angličtinu, ze 31% francouzštinu, z 11% němčinu, z 5% italštinu, ze 4% španělštinu, 8% tvoří ostatní jazyky. Geograficky pokrývá databáze ze 39% západoevropské státy, z 28% Francii, ze 17% USA, ze 4% východoevropské státy, z 1% Japonsko a z 11% jsou to další země. Excerpovány jsou ze 79% články z časopisů, ze 7% disertační práce, výzkumné zprávy, zprávy z konferencí. Prostřednictvím portálu <http://connectscience.inist.fr> jsou zdarma dostupné bibliografické záznamy za posledních 12 měsíců. Dále je přístupná například také prostřednictvím komerčního databázového centra Questel.Orbit (měsíční aktualizace, retrospektiva do roku 1972). Na CD-ROM je dostupná retrospektiva do roku 1984 (aktualizace probíhá čtvrtletně).

PASCAL

Tato bibliografická multioborová databáze vznikla v roce 1973. Na konci roku 2005 obsahovala 15.9 milionu bibliografických záznamů a 3.500 záznamů periodik. Tématicky pokrývá databáze přírodní vědy, medicínské a technické obory. Excerpovány jsou převážně články z časopisů z 86%, z 12% konferenční sborníky, zprávy, ze 2% výzkumné zprávy, disertační práce. Přes 50% obsahu databáze tvoří medicínské a přírodovědné obory.

Jazykově pokrývá databáze z 87% angličtinu, z 8% francouzštinu, ze 3% němčinu a ze 2% ostatní jazyky.

Databáze je dostupná zdarma prostřednictvím portálu <http://connectscience.inist.fr> (retrospektiva pouze poslední 3 měsíce), on-line prostřednictvím komerčních databázových center **DataStar** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1984), **DIALOG** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1973), **EINS** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1973), **Questel.Orbit** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1973), **QWAM** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1990), **STNInternational** (aktualizace jedenkrát týdně, retrospektiva od roku 1977). Databáze je dostupná také na CD-ROM.

International Science Databáze - ISD

Relativně novou bibliografickou multioborovou databází je ISD. Tématicky pokrývá základní oborovou literaturu z přírodovědných, technických, medicínských oborů, ale také humanitních a sociálních věd. Databáze vznikla spoluprací databázového centra OVID a INIST. Je dostupná on-line přes rozhraní **WebSpirs** v 4 jazycích - angličtině, francouzštině, němčině, italštině, na základě předplatného prostřednictvím databázového centra OVID.

Na konci roku 2005 obsahovala databáze 9 milionů záznamů s retrospektivou od roku 1990. 80% záznamů obsahuje abstrakt. Od roku 2002 má navíc každý záznam klíčová slova tvořená přímo autorem. Indexace dokumentů je prováděna ve francouzštině i angličtině. Mezi předplatitele databáze patří zejména univerzity, výzkumné laboratoře a vědecko-výzkumná centra.

9 Knihovnická větev francouzské informační politiky

Jelikož se jedná o velmi široké téma, které by si zasloužilo samostatné zpracování, představím pouze stručně Národní knihovnu Francie.

9.1 Bibliothèque Nationale de France

Mezi nejvýznamnější knihovnicko-informační instituce ve Francii patří jednoznačně **Bibliothèque Nationale de France** (Národní knihovna Francie), která vznikla 3.1. 1994 sloučením **Bibliothèque Nationale** (Národní knihovnou v Paříži) a tehdy postupně budované **Bibliothèque de France**.

K hlavním úkolům **Bibliothèque nationale de France** patří budování souborného katalogu - **Catalogue Collectif de France**, který obsahoval na konci roku 2005 cca 14.000.000 záznamů, a zejména produkce záznamů souběžné francouzské národní bibliografie. Ta vznikla již roku 1811 jako vůbec první na světě. Systém souběžné národní bibliografie je zpřístupňován na komerční bázi, ale také bezplatně v rámci OPAC.

Dokumenty francouzské národní bibliografie jsou registrovány výlučně na základě legislativy o povinném výtisku. Odevzdávání povinného výtisku je ve Francii upraveno zákonem č. **92-546 z 20.6. 1992 o povinném výtisku**. Zpráva systému pro odevzdávání a registraci povinného výtisku je v současné době koordinována Vědeckou radou pro povinný výtisk (**Conseil du dépôt légal - CSDL**). O rok později byl zákon č. 92-546 doplněn vyhláškou č. **93-1429 z 31.12. 1993**, která do povinného výtisku zařadila také moderní elektronické dokumenty. Od roku 1994 jsou tedy ve Francii registrovány kromě klasických tištěných dokumentů také elektronické

dokumenty, multimediální dokumenty, počítačové programy, báze dat, expertní systémy.

Záznamy francouzské národní bibliografie jsou ukládány do dvou druhůází dat ve formátu **INTERMARC**.

1. **BN-OPALE Plus**. Ta obsahuje záznamy základních druhů dokumentů (knihy, seriály, oficiální dokumenty, staré tisky a počítačové dokumenty) domácí provenience. Obsahuje v současné době zhruba 8.000.000 záznamů knih a seriálů a také 800.000 záznamů autorit.
2. **BN-OPALINE**. Ta obsahuje záznamy dokumentů specializovaných oddělení (mapy, atlasy, glóby, zvukové dokumenty, multimediální dokumenty, medaile, mince, tištěné hudebniny).

Obě báze dat jsou dostupné jak on-line, tak na CD-ROM. Komerčně je národní bibliografie přístupná prostřednictvím databázového centra QUESTEL

9.1.1 Digitální knihovna GALLICA

Tento projekt na vytvoření digitální knihovny (zahájený roku 2000) je organizován a podporován Bibliothèque Nationale de France. Digitální knihovna **GALLICA** umožňuje zdarma unikátní přístup k digitalizovaným dokumentům přes rozhraní <http://gallica.bnf.fr>. Na konci roku 2005 bylo přístupných přibližně 80.000 dokumentů s retrospektivou sahající až do 19. století. Přednostně jsou do knihovny zahrnovány dokumenty dotýkající se teritoriálně a lingvisticky Francie a díla ze současnosti.

Záznamy mají jednotný jednoduchý formát (autor, název díla, datum publikování, fyzický popis) a jsou ukládány na server **BNF** společně s digitalizovaným titulním listem a v případě přítomnosti ilustrací také s ilustracemi. Vyhledávat záznamy v digitální knihovně lze prostřednictvím jednoduchého vyhledávacího rozhraní.

10 Vybrané digitální knihovny a informační systémy

10.1 La Documentation française

Hlavní náplní činnosti tohoto francouzského národního systému je zejména registrace zpráv administrativní povahy (dokumenty organizací státní a regionální správy Francie, vládní zprávy) a ediční činnost (publikování dokumentů ekonomické a sociální povahy). Některé dokumenty jsou dostupné zdarma, jiné je možné si objednat za úplat. Systém je přímo podřízen Secrétaire générale du Gouvernement. V roce 2005 byla spuštěna zcela nová verze webového sídla dostupná z: <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/>.

Historie systému sahá do roku 1945. Do své novodobé etapy vstoupil systém v roce 1990, kdy byly veškeré informace a dokumenty transformovány do elektronické podoby a zpřístupněny elektronicky prostřednictvím terminálu Minitel (3615/3616 admitel). Roku 1996 se systém začal transformovat do webovského prostředí. Většina dokumentů byla v průběhu několika dalších let již dostupná v elektronické podobě přes internet.

Rok 2000 byl pro systém La Documentation française přelomový. V tomto roce prošel systém velkým reorganizačním a modernizačním procesem, aby mohl lépe plnit ediční, dokumentační a informační úkoly. Reorganizace systému (rozčlenění do jednotlivých divizí) byla nutná zejména v souvislosti se vzrůstajícím počtem dokumentů a počtem služeb. V tomto roce se systém začal podílet na zajišťování chodu internetového portálu pro občany [service-public.fr](http://www.service-public.fr).

Finance pro chod systému jsou zajišťovány jak ze státního rozpočtu, tak vlastními komerčními aktivitami systému. V roce 2004 měl systém rozpočet ve výši 30 milionů euro (13.5 milionů pocházelo ze státního rozpočtu a 16.5 milionů z komerčních aktivit systému).

Činnost a rozvoj systému v současné době zajišťuje téměř 400 zaměstnanců.

Systém La Documentation française je nejdůležitějším informačním systémem státní správy ve Francii. Představuje komplexní systém pro registraci zpráv administrativní povahy. V rámci své bohaté ediční činnosti vydává celou řadu výzkumných zpráv, periodik apod.

10.2 Digitální knihovny disertačních prací

Francouzské univerzity se významným způsobem podílely na celosvětové vzniku a rozvoji digitálních knihoven disertačních prací. Jako příklad zde uvádím dvě nejvýznamnější.

Cybertheses : Publication et diffusion en ligne des theses

Digitální knihovna zkráceně nazývaná Cyberthesis zahrnuje lokální archivy elektronických disertací. Systém je založen na kooperaci 2. lyonské univerzity Lumière ve Francii a Montrealské univerzity v Kanadě. Celý projekt se během posledních let citelně rozrostl o účastníky z Jižní Ameriky, Afriky.

TEL : Theses en Ligne : Serveur des Theses Multidisciplinaires

Tento digitální archiv francouzských disertačních prací se pravděpodobně stane příštím národním francouzským archivem elektronických disertací. V současné době se připravuje vyhláška o povinném odevzdávání elektronických disertací. V současné době zahrnuje disertační práce převážně z matematiky, fyziky, biologie, chemie, počítačových a komunikačních věd.

Zahrnuje přibližně 3.500 elektronických dokumentů. K dispozici je také archiv diplomových prací z oboru informační a komunikační vědy (mémoires de 3ème cycle en Science de l'Information et de la Communication).

11 Hlavní trendy budoucího vývoje francouzské informační politiky

Není pochyb o tom, že i současná francouzská vláda zachovává kurz vysokého stupně angažovanosti při tvorbě informační společnosti. Důvodem je fakt, že informační sektor se stal jedním z nejvýkonnějších odvětví ve francouzské ekonomice a jeho význam neustále roste. Má navíc velké předpoklady pro další rozvoj.

Trendy současné vládní koncepce vývoje francouzské informační politiky jsou zpracovány v programu RESO 2007. Z této vládní koncepce lze nejlépe odhadovat klíčové oblasti jejího budoucího rozvoje:

1. **Podpora rozvoje informační společnosti.** Další rozvoj se bude zaměřovat zejména na zvýšení podpory zavádění vysokorychlostního internetu do domácností. Jejich pokrytí vysokorychlostním internetem je klíčové zejména pro další rozvoj a aktivní využívání elektronické administrativy ve Francii, což je jedna ze současných hlavních priorit francouzské vlády. Nadále se počítá s vysokou mírou podpory přístupu Francouzů k informačním zdrojům a informačním technologiím.
2. **Podpora zavádění informačních technologií do francouzské společnosti.** Francouzská vláda ze svého rozpočtu nemůže samozřejmě podporovat veškeré projekty. V řadě projektů již byla zahájena spolupráce s velkými nadnárodními společnostmi. Jako příklad můžeme uvést společnost Dell, která spolupracuje na projektu notebook pro studenty za 1 euro denně, který byl zahájen v nedávné době (roku 2005) a vykazuje zatím velmi dobré výsledky.

V následujících letech se počítá s jeho další podporou a rozšiřováním. Dalším významným projektem, o kterém bylo již pojednáno, a jehož koncepce je naplánovaná až do roku 2007, je projekt **Hôpital 2007**. Projekt je zatím velmi úspěšný, a proto se počítá s další dotací ve výši 5 miliard euro na jeho další rozvoj (zejména další podpora zavádění informačních technologií a elektronických zdravotnických karet).

3. **Zvýšit podporu malého a středního podnikání.** V příštích letech chce francouzská vláda přispět k rozvoji malého a středního podnikání prostřednictvím plánovaných daňových úlev při nákupu nových informačních technologií. Potencionálně tak chce přispět k rozvoji elektronického obchodování (snaha o nárůst obchodních transakcí realizovaných elektronicky prostřednictvím internetu).

4. **Elektronická administrativa.** Tento bod bude v centru pozornosti francouzské vlády v následujících letech. V blízké době (konec roku 2006) se počítá s vytvořením osobních účtů tzv. „*mon.service-public.fr*“ na portálu francouzské elektronické administrativy «**service-public.fr**», které budou umožňovat uživatelům bezpečný centralizovaný přístup ke všem on-line dostupným službám elektronické administrativy. Dále se od konce roku 2006 počítá s postupným nahrazením existujících identifikačních karet elektronickými identifikačními kartami. Dále je v průběhu roku 2006 plánováno ukončení experimentální etapy projektu **CVQ (Carte de Vie Quotidienne)** a její postupné zavádění do praktického života.

Výhledově je v dalších letech plánována možnost elektronického odesílání žádosti o vydání cestovního pasu, řidičského průkazu a stavebního povolení. Pravděpodobně nejvíce náročným cílem, který chce francouzská vláda realizovat do konce roku 2012, je nahrazení klasických přepážek na úřadech virtuálními. Splnění tohoto cíle si zcela jistě ještě vyžádá mnoho změn ve fungování státní a místní správy ve Francii, v neposlední řadě také zvýšení podpory využívání a povědomí veřejnosti o elektronickém podpisu.

5. Podpora elektronického publikování. Cílem francouzské vlády v nejbližších několika letech je maximální podpora elektronického publikování administrativních a legislativních dokumentů. V současnosti jsou dokončovány přípravy pro spuštění čistě elektronického publikování **Journal officiel**. Zavedení této formy publikování sebou přinese možnost širšího způsobu využití elektronických publikací, úsporu nákladů, papíru (přibližně 6 tun ročně).

Jak ukazuje předcházející shrnutí hlavních vývojových trendů, bude se francouzská informační politika i během následujících několika let velmi dynamicky rozvíjet. Hlavními prioritami francouzské vlády jsou zejména: podpora elektronické administrativy, rozvoj informační společnosti, prohlubování přístupu občanů k informačním zdrojům a technologiím, podpora elektronického publikování a komunikace (zejména administrativních a legislativních dokumentů).

Samozřejmě se Francie ve své informační politice podřizuje a bude podřizovat politice Evropského společenství. Lze však předpokládat, že spolu s Velkou Británií a Německem („Velká trojka Evropského společenství“) bude ve velké míře úspěšná, ovšem v některých oblastech se bude muset politice společenství přizpůsobovat.

12 Závěr

Cílem této práce nebylo pouze přinést základní informace o informační politice ve francouzském prostředí a pojetí, ale také zhodnotit její úspěchy a nezdary a nastínit trendy jejího budoucího vývoje. Hodnotit současné kroky francouzské vlády je velmi složité, protože efekt některých přijatých opatření se může projevit až po delší době. Významnou roli při hodnocení francouzské informační politiky hraje také vývojový faktor. To, co bylo prioritou před několika lety může být dnes již zcela nepodstatné.

Francouzská vláda vykonává svou informační politiku nejčastěji prostřednictvím akčních programů a strategických plánů a také řadou legislativních opatření, jejichž výkon zajišťuje bohatá síť orgánů státní a místní správy (jedno ze specifíků francouzské informační politiky). Informační sektor měl vždy bohatou podporu francouzské vlády, která vždy štědře podporovala jeho rozvoj, někdy to bylo i za cenu deficitu státního rozpočtu.

Podstatnou úlohu ve francouzské informační politice sehrála myšlenka maximální demokratizace přístupu obyvatelstva k elektronickým informačním zdrojům a službám a to mnohdy za cenu deficitu státního rozpočtu. Zářným příkladem tohoto přístupu bylo bezplatné zavádění videotexových terminálů Minitelu do domácností a firem v 70. a 80. letech minulého století, kdy započala „zlatá éra“ moderní francouzské informační politiky, která trvala až do počátku 90. let.

V 90. letech, kdy se na scéně objevuje internet, začala francouzská informační politika nabírat oproti vyspělým západoevropským státům jisté zpoždění, které bylo do značné míry způsobeno stále ještě vysokou popularitou Minitelu.

Opět je patrná silná podpora francouzské vlády, která po analýze stavu započala s koncepcí prvních úspěšných projektů na podporu vzniku informační společnosti ve Francii (program PAGSI, PAMSI). Tato neobvykle vysoká podpora informačních technologií je ve světě téměř unikátní.

V současné francouzské informační politice převládají projekty na podporu informační společnosti (RESO 2007), informačních technologií (velice populární projekt MIPE 2 - notebook pro studenty za 1 euro denně), elektronické administrativy (strategický plán PSAE, projekt ADELE). Tyto nové projekty zahájené na přelomu tisíciletí lze zatím hodnotit jako velmi úspěšné. Trendy budoucího vývoje nasvědčují tomu, že se francouzská informační politika bude i nadále velmi dynamicky rozvíjet. Její další vývoj bude zcela jistě velmi zajímavé sledovat.

Celkově lze říci, že francouzská informační politika byla a nadále je velmi specifická. Téměř vždy se při řešení otázek dalšího vývoje své informační politiky vydala vlastní cestou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

[1] NORA, Simon; MINC, Alain. *L'informatisation de la société*. Paris: [Éditions du Seuil], 1978. 162 s.

[2] MARCHAND, Marie. *Minitel*. Paris: Larousse, 1987. 197s. ISBN 2-03-518237-9. La grande aventure du... ISSN 0986-3885.

[3] Francie. Direction générale des télécommunications. Service de la prospective des études, économiques; MARCHAND, Marie. *Les paradis informationnels : du Minitel aux services de communication du futur*. Paris, New York: MASSON, 1987. 245s. ISBN 2-225-81058-3. Collection technique et scientifique des télécommunications ISSN 0221-2579.

[4] Francie. Ministère de l'intérieur et de l'aménagement du territoire; Ministère des entreprises et du développement économique, chargé des petites et moyennes entreprises et du commerce et de l'artisanat; BRETON, Thierry. *Les Téléservices en France : quels marchés pour les autoroutes de l'information?* Paris: la Documentation française, 1994. 615 s. ISBN 2-11-003240-5. Rapport au ministre d'État, ministre de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire et au ministre des Entreprises et du Développement économique. ISSN 0981-3764.

[5] Francie. Premier ministre; THÉRY, Gérard. *Les autoroutes de l'information*. Paris: la Documentation française, 1994. 127 s. ISBN 2-11-003255-3. Rapport au premier ministre. ISSN 0981-3764.

[6] BANCEL-CHARENSOL, Laurence. *La déréglementation des télécommunications dans les grands pays industriels*. Paris: Economica, 1996. 350 s. ISBN 2-7178-3068-5.

[7] Francie. Premier ministre. Service d'Information du Gouvernement. *La France dans la société de l'information et de la communication*. Paris: La Documentation française, 1999. 113 s. ISBN 2-11-004192-7.

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE

[8] Francie. Sénat. Service des affaires européens. Division des Études de législation comparée. *La signature électronique* [online]. Paris : Sénat, 1999 [cit. 2006-03-25]. Počet stran. Les documents du Travail du Sénat. Série législation comparée.

Dostupný z WWW: <<http://www.senat.fr/europe/lc67.pdf>>

[9] VLASÁK, Rudolf. Informační politika: základní východiska ve vyspělých demokraciích. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, c2001. 194 s.

[10] Francie. Premier ministre. *Présentation par le Premier ministre du plan RE/SO 2007 (Pour une REpublique numérique dans la SOciété de l'information)* [online]. Paris : Premier ministre, [2002] [cit. 2004-02-04]. 19 s. Dostupný z WWW:

<<http://archives.internet.gouv.fr/francais/textesref/RESO2007.pdf>>

Poznámka: V současné době již odkaz není funkční, plán již není volně dostupný na internetu.

[11] Francie. Ministère de la Santé et des Solidarités. *Hôpital 2007 : présentations des mesures* [online]. Paris: Ministère de la Santé et des Solidarités, 2002. [cit. 2006-03-25]. 14 s.

Dostupný z WWW: <www.bmlweb.org/cat_hopital_2007.pdf>

[12] Francie. Premier ministre. *La société de l'information en France en 2004* [online]. Paris : Premier ministre, [2002] [cit. 2006-03-25]. 21 s.

Dostupný z WWW: http://www.premier-ministre.gouv.fr/IMG/pdf/societe_information_2004.pdf

[13] Francie. Ministère de la famille; Francie. Ministère de l'enseignement scolaire; BENHAMOU, Bernard. *Le projet Proxima, pour une appropriation de l'Internet à l'école et dans les familles* [online]. Paris : Ministère de l'enseignement scolaire, 2003 [cit. 2006-03-25]. 110 s. Mission Internet, école et famille. Dostupný z WWW: http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/cgi-bin/brp/telestats.cgi?brp_ref=034000550&brp_file=0000.pdf

[14] Francie. Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Industrie. Direction générale de l'industrie, des technologies de l'information et des postes. *Internet déclaré d'utilité tout public* [online]. Paris : Direction générale de l'industrie, des technologies de l'information et des postes, 2003 [cit. 2006-03-25]. 21 s.

Dostupný z WWW: <<http://www.telecom.gouv.fr/dp/301003.pdf>>

[15] Francie. Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Industrie. Direction générale de l'industrie, des technologies de l'information et des postes. *L'ordinateur et Internet à la maison...les Français s'y mettent : présentation de la Campagne <<Internet déclaré d'utilité tout public>>* [online]. Paris : Direction générale de l'industrie, des technologies de l'information et des postes, 2003 [cit. 2006-03-25]. 27 s. Dostupný z WWW: <http://www.telecom.gouv.fr/dp/internet_gp.pdf>

[16] PERBEN, Julien (red.); Francie. Ministère de la santé, de la famille et des personnes handicapées. Secrétariat d'Etat aux personnes handicapées; Francie. Ministère de la Fonction Publique et de la Réforme de l'Etat. Secrétariat d'Etat à la réforme de l'Etat. *Rapport d'étude sur l'accessibilité de l'internet/intranet aux personnes handicapés* [online]. Paris : Secrétariat d'Etat aux personnes handicapées, 2003 [cit. 2006-03-25]. 31 s. Dostupný z WWW: <<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/044000032/0000.pdf>>

[17] BÉNARD, Vincent; LA COSTE, Pierre de; Francie. Ministère de la Fonction publique, de la Réforme de l'Etat et de l'Aménagement du territoire. *L'Hyper – République: bâtir l'administration en réseau autour du Citizen* [online]. Paris : Ministère de la fonction publique, de la réforme de l'Etat et de l'aménagement du territoire, 2003 [cit. 2006-03-25]. 79 s. Dostupný z WWW: <<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/034000010/0000.pdf>>

[18] Francie. Premier ministre. Agence pour le développement de l'administration électronique. *Carte de Vie Quotidienne : catalogue des services* [online]. Paris: Agence pour le développement de l'administration électronique, 2003 [cit. 2006-03-25]. 23 s. Dostupný z WWW: <www.adae.gouv.fr/IMG/pdf/Catalogue_services_v1.pdf>

[19] Francie. Premier ministre. Agence pour le développement de l'administration électronique. *Projet Carte de Vie Quotidienne* [online]. Paris: Agence pour le développement de l'administration électronique, 2005 [cit. 2006-03-25]. 23 s. Dostupný z WWW: <www.adae.gouv.fr/referentiel-cvq/IMG/pdf/CCTP_CVQ_Adele.pdf>

[20] Francie. Premier ministre. Ministère délégué à la Recherche, (et al.). *Haut débit pour tous, partout* [online]. Paris : Délégation aux usages de l'internet, 2004 [cit. 2006-03-25]. 124 s. ISBN 2-11-095145-1. Dostupný také z WWW: <http://www.recherche.gouv.fr/discours/2004/Guide-HD-total.pdf>

[21] France. Premier ministre. Secrétariat général de la défense nationale. Direction centrale de la sécurité des systèmes d'information. Sous direction des opérations. Bureau conseil. *Signature électronique : point de situation : memento* [online]. Version 0.92. Paris : Direction centrale de la sécurité des systèmes d'information, 2003 [cit. 2006-03-25]. 12 s. Dostupný z WWW:

<<http://www.ssi.gouv.fr/fr/sigelec/sigmemento.pdf>>

[22] France. Ministère de la Fonction publique, de la Réforme de l'État et de l'Aménagement du territoire. Secrétariat d'État à la Réforme de l'État. *Programme gouvernemental ADELE 2004-2007 : plan stratégique de l'administration électronique (PSAE 2004-2007)*. [online]. Paris : Secrétariat d'État à la Réforme de l'État, 2004. [cit. 2006-03-25]. 43 s. Dostupný z WWW:

www.adae.gouv.fr/IMG/pdf/adele_plan_strategique-2.pdf

[23] France. Ministère de la Fonction publique, de la Réforme de l'État et de l'Aménagement du territoire. Secrétariat d'État à la Réforme de l'État. *Plan d'Action de l'Administration Électronique (P2AE 2004-2007)* [online]. Paris : Secrétariat d'État à la Réforme de l'État, 2004. [cit. 2006-03-25]. 50 s. Dostupný z WWW:

<http://www.adae.gouv.fr/IMG/pdf/adele_plan_d_action-3.pdf>

[24] France. Ministère du budget et de la réforme de l'État. *Les services en ligne pour les particuliers* [online]. Paris: Ministère du budget et de la réforme de l'État, 2005 [cit. 2006-03-25]. 19 s. La Collection des Guides de l'administration en ligne.

Dostupný z WWW: adele.service-public.fr/guideparticuliers-260905.pdf

[25] France. Premier ministre. Délégation aux usages de l'internet. *Internet pour tous : micro-portable étudiant*. [online]. Paris : Délégation aux usages de l'internet, c2005 [cit. 2006-03-25]. [5s.]. Dostupný z WWW:

<<http://delegation.internet.gouv.fr/mipe/projet.htm>>

[26] France. Ministère de l'Intérieur de la Sécurité intérieure et des libertés locales. Secrétariat général direction de programme INES *Le programme INES (identité nationale sécurisée)* [online]. Paris : Secrétariat général direction de programme INES, 2005. [cit. 2006-03-25]. 8 s.

Dostupný z WWW: <www.foruminternet.org/telechargement/forum/pres-prog-ines-20050201.pdf>

[27] Francie. Premier ministre. Commission d'accès aux documents administratifs. *Rapport d'activité de l'année 2004* [online]. Paris : Commission d'accès aux documents administratifs, 2005. [cit. 2006-03-25]. 101 s.

Dostupný z WWW: <www.cada.fr/fr/rapport/statistiques2004.pdf>

[28] Le Forum des droits sur l'internet. *Projet de carte nationale d'identité électronique* [online]. Paris: Le Forum des droits sur l'internet, 2005.

[cit. 2006-03-25]. 45 s.

Dostupný z WWW: <<http://www.foruminternet.org/telechargement/documents/rapp-cnue-20050616.pdf>>

Legislativní dokumenty

[29] Francie. LOI no 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés. In *Journal Officiel de la République Française de 7 janvier 1978* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1978 [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/PPEAU.htm>

[30] Francie. LOI no 78-753 du 17 juillet 1978 portant diverse mesures d'amélioration des relations entrée l'administration e tle public et diverse dispositions d'ordre administratif, social et fiscal. In *Journal Officiel de la République Française de 18 juillet 1978* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1978. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/PPEAV.htm>

[31] Francie. LOI no 82-652 du 29 juillet 1982 sur la communication audiovisuelle. In *Journal Officiel de la République Française de 30 juillet 1982* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1982. [cit. 2006-03-25].

JORF 30.7.1982

[32] Francie. LOI no 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication * Loi Léotard *. In *Journal Officiel de la République Française de 1 octobre 1986* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1986. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/PCEAJ.htm>

[33] Francie. LOI no 92-597 du 1 juillet 1992 relative au code de la propriété intellectuelle. In *Journal Officiel de la République Française de 2 juillet 1992* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1992. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

http://www.wipo.int/clea/docs_new/fr/fr/fr062fr.html

[34] Francie. LOI no 92-546 du 20 juin 1992 relatif au relatif au dépôt légal. In *Journal Officiel de la République Française de 21 juin 1992* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1992. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/ADEAS.htm>

[35] Francie. Décret no 93-1429 du 31 décembre 1993 relatif au dépôt légal. In *Journal Officiel de la République Française de 10 décembre 1993* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 1993. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/ADHQT.htm>

[36] Francie. LOI no 2000-230 du 13 mars 2000 portant adaptation du droit de la preuve aux technologies de l'information et relative à la signature. In *Journal Officiel de la République Française de 14 mars 2000* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2000. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=JUSX9900020L>

[37] Francie. LOI no 2003-1365 du 31 décembre 2003 relative aux obligations de service public des télécommunications et à France Télécom In *Journal Officiel de la République Française de 1 janvier 2004* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2003. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=ECO X0300108L>

[38] Francie. LOI no 2004-575 du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique. In *Journal Officiel de la République Française de 22 juin 2004* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2004. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=ECO X0200175L>

[39] Francie. LOI no 2004-669 du 9 juillet 2004 relative aux communications électroniques et aux services de communication audiovisuelle. In *Journal Officiel de la République Française de 10 juillet 2004* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2004. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=ECO X0300083L>

[40] Francie. LOI no 2004-801 du 6 août 2004 à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel et modifiant la loi n° 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés. In *Journal Officiel de la République Française de 7 août 2004* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2004. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=JUSX 0100026L>

[41] Francie. LOI no 2004-1343 du 9 décembre 2004 de simplification du droit. In *Journal Officiel de la République Française de 10 décembre, 2004* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2004. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/WAspad/UnTexteDeJorf?numjo=FPFX 0400010L>

[42] Francie. Ordonance no 2005-650 du 6 juin 2005 relative à la liberté d'accès aux documents administratifs et à la réutilisation des informations publiques. In *Journal Officiel de la République Française de 7 juin 2005* [online]. Paris: Direction des Journeaux Officiels, 2005. [cit. 2006-03-25].

Dostupný z WWW:

<http://www.legifrance.gouv.fr/texteconsolide/PPFAX.htm>

WEBOVSKÁ SÍDLA

- [43] Centre National de la Recherche Scientifique. *Site web du CNRS* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://www.cnrs.fr>>.
- [44] Institut de l'information scientifique et technique (Vandœuvre-lès-Nancy, Meurthe-et-Moselle). *INIST-CNRS : accueil* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < http://www.inist.fr/index_fr.php>.
- [45] La Documentation française. *Site web de la Documentation française*. [online]. c2005 [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/>>.
- [46] La Documentation française. *Le portail de l'administration française*. [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://www.service-public.fr/>>.
- [47] La Documentation française. *Vie publique : un portail pour le Citizen* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://www.vie-publique.fr/>>.
- [48] Francie. Premier ministre. *Le site du Premier ministre : portail du Gouvernement français* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://internet.gouv.fr/>>.
- [49] Francie. Premier ministre. Service du développement de l'administration électronique. *Adèle : pour vous simplifier la vie!* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: < <http://www.adae.gouv.fr/adele/index.html>>
- [50] Francie. Ministère de l'Économie, des finances et de l'industrie . *Site d'informations officielles du ministère des finances* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.impots.gouv.fr/>> .
- [51] Francie. Ministère de l'Emploi de la cohésion sociale et du logement. Agence Nationale Pour l'Emploi. *Site web du ANPE* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.anpe.fr/>> .
- [52] Francie. Ministère de l'Économie, des finances et de l'industrie . *Site de télépaiement des amendes* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<https://www.amendes.gouv.fr/>> .

[53] Francie. Ministère de l'Économie, des finances et de l'industrie. *Site Internet de la douane* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.douane.gouv.fr/>> .

[54] Francie. Premier ministre. Service du développement de l'administration électronique. *Changement d'adresse en ligne* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://changement-adresse.gouv.fr/changementAdresse/jsp/index.jsp?acceptJs=1>>

[55] Bibliothèque nationale de France. *Site web de la Bibliothèque nationale de France* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.bnf.fr/>>.

[56] Bibliothèque nationale de France. *Site web de la Bibliothèque nationale de France : Gallica : la bibliothèque numérique* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://gallica.bnf.fr/>>.

[57] BrailleNet. *Une porte sur Web pour les personnes handicapées visuelles* [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.brailenet.org/>>

[58] Questel-Orbit. *Site web du Questel-Orbit : intellectual property group*. [online]. [c2006] [cit. 2006-03-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.questel.orbit.com/index.htm>>.

Slovník použitých zkratk

ADAE - Agence pour le Développement de l'Administration Électronique

Výbor pro rozvoj elektronické administrativy

ADBS - Association des professionnelles de l'information et de la documentation

- Asociace informačních profesionálů

B2i - Brevet informatique et Internet

- Osvědčení o schopnosti aktivně používat informační technologie a vyhledávat informace na internetu

BNF – Bibliothèque Nationale de France

- Národní knihovna Francie

C.C.I.T.T - Comité consultatif international télégraphique et téléphonique

- Mezinárodní výbor pro telefonické a telegrafické služby

CDI - Carte d'identité électronique

- Elektronická identifikační karta

CDSH - Centre de Documentation en Sciences Humaines

- Centrum pro dokumentaci v humanitních oborech

CDST - Centre de Documentation Scientifique et Technique

- Centrum pro vědecko-technickou dokumentaci

CEA - Commissariat à l'énergie atomique

- Komisaríát pro atomovou energii

CISI - Comité interministériel pour la société de l'information

- Vládní výbor pro informační společnost

CNET - Centre national d'études des télécommunications

Národní centrum pro výzkum telekomunikací

CNRS - Centre national de la recherche scientifique

- Národní centrum pro vědecký výzkum

COPERIA - COProduction En Réseau de l'Information Administrative

- Aplikace pro snadné doplňování údajů v rubrikách portálu elektronické administrativy

CSDL - Conseil du dépôt légal

- Vědecká rada pro povinný výtisk

DDS – Document Delivery Service

- Služba dodávání dokumentů

DGT – Direction général des télécommunications

Generální ředitelství pro telekomunikace

DIDON - Diffusion des données sur un réseau de télévision

- Norma upravující přenos dat prostřednictvím televize

ENS – Espace Numérique des Savoirs

- Portál zpřístupňující školám elektronické zdroje z oblasti vědy a techniky

ESPIT- Etablissements publics à caractère scientifique et technique

- Veřejné vědecko-výzkumné instituce

FASTEL - Facturation des Services Télétel

- Fakturace služeb Télételu

FID – Fédération International de la Documentation

- Mezinárodní bibliografický ústav

IN2P3 - Institut national de physique nucléaire et de physique des particules

- Národní institut jaderné fyziky a fyziky částic

INIST - Institut de l'information Scientifique et Technique

- Institut vědeckých s technických informací

INES - Identité nationale électronique sécurisée

- Chráněná národní elektronická identita

INPI – Institut National de la Propriété Industrielle

- Úřad na ochranu duševního vlastnictví

INSU - Institut national des sciences de l'univers

- Národní institut pro výzkum vesmíru

ISD – International Science Database

- Mezinárodní databáze přírodních věd

ISDN- Integrated Services Digital Network

- Integrované služby digitálních sítí

MIPE - Micro ordinateur pour les étudiants

- Mikropočítač pro studenty

PAGSI - Le Programme d'action gouvernemental pour la société de l'information

- Vládní akční program na podporu informační společnosti

PAMSI - Programmes d'action ministériels pour la société de l'information

- Akční ministerské programu na podporu informační společnosti

PAVI - Point d'Acces Videotex et Kiosque

- Přístupové místo videotexového terminálu a služby kiosque

PrAX - Prévenir le racisme et la Xénophobie

- Program prevence před rasismem a xenofobií

PRINCIP - Plateforme pour la Recherche l'Identification et la Neutralisation des Contenus racistes, antisémites et xénophobes sur Internet

- Platforma pro výzkum, identifikaci a neutralizaci projevů rasismu, antisemitismu a xenofobie na internetu

PSAE - Plan stratégique de l'administration électronique

- Strategický plán na rozvoj elektronické administrativy

RENATER – Le Réseau National de télécommunications pour la Technologie l'Enseignement et la Recherche

- Národní výzkum telekomunikačních technologií pro vzdělávání a výzkum

RESO - REpublique numérique dans la SOciété de l'information

- Digitální republika v informační společnosti

SIG - Service d'information du Gouvernement

- Vládní informační služba

TIC-TAC- Terminal intégré comportant téléviseur et appel au clavier

- Integrovaný terminál obsahující televizor a ovládací klávesnici

VAN - Value Added Network

- Síť s přidanou hodnotou

Wi-fi- Wireless Fidelity

- Technologický standard bezdrátové komunikace

SEZNAM VYOBRAZENÍ A TABULEK

Graf č.1 – Frekvence využívání terminál Minitel.....	35
Graf č. 2 – Věkové složení uživatelů Minitelu.....	35
Tabulka č.1 – Vědecko informační centra ve Francii v 80. letech.....	38
Graf č. 3 - Názor Francouzů na možnost využití internetu.....	47
Graf č. 4 - Počet uživatelů internetu ve Francii na konci 90. let.....	48
Tabulka č. 2. – Služby dostupné přes internet.....	51